

KOMPOZICIJA PLESA

UČNI NAČRT Z DIDAKTIČNIMI PRIPOROČILI

IME PREDMETA: kompozicija plesa

Izobraževalni program umetniške gimnazije - plesna smer; modul B: sodobni ples:

druge oblike samostojnega ali skupinskega dela: plesno ustvarjanje (630 ur)

PRIPRAVILA PREDMETNA KURIKULARNA KOMISIJA V SESTAVI:

Polonca Češarek Puklavec, Zavod RS za šolstvo; Maja Delak, Srednja vzgojiteljska šola, gimnazija in umetniška gimnazija Ljubljana; Zala Dobovšek; Univerza v Ljubljani, Akademija za gledališče, radio, film in televizijo; Petra Pikalo, Srednja vzgojiteljska šola, gimnazija in umetniška gimnazija Ljubljana; mag. Živa Žitnik, Srednja vzgojiteljska šola, gimnazija in umetniška gimnazija Ljubljana

JEZIKOVNI PREGLED: Mira Turk Škraba

OBLIKOVANJE: neAGENCIJA, digitalne preobrazbe, Katja Pirc, s. p.

IZDALA: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje in Zavod RS za šolstvo

ZA MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE: dr. Vinko Logaj

ZA ZAVOD RS ZA ŠOLSTVO: Jasna Rojc

Ljubljana, 2025

SPLETNA IZDAJA

DOSTOPNO NA POVEZAVI:

https://eportal.mss.edus.si/msswww/datoteke/ucni_nacrti/2026/un-dp-kompozicija-plesa_um_pl_b.pdf

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI-ID 260384003](https://nuk.ub.uni-lj.si/COBISS.SI-ID/260384003)

ISBN 978-961-03-1288-8 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje je na svoji 247. seji, dne 16. 10. 2025, določil učni načrt kompozicija plesa za izobraževalni program umetniške gimnazije - plesna smer, modul B - sodobni ples.

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje se je na svoji 247. seji, dne 16. 10. 2025, seznanil z didaktičnimi priporočili k učnemu načrtu kompozicija plesa za izobraževalni program umetniške gimnazije - plesna smer, modul B - sodobni ples.

PRIZNANJE AVTORSTVA – NEKOMERCIALNO – DELJENJE POD ENAKIMI POGOJI

Prenova izobraževalnih programov s prenovo ključnih programskih dokumentov (kurikuluma za vrtce, učnih načrtov ter katalogov znanj)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

KAKO SE ZNAJTI?

TIPIČNE STRANI

V dokumentu je za dijakinje in dijake, učiteljice in učitelje ipd. uporabljena moška slovnična oblika, ki velja enakovredno za oba spola.

Tema sporoča vsebinski okvir ali okvir predmetnospecifičnih zmožnosti, povezanih s cilji oz. skupinami ciljev: teme so predmetno specifične in lahko vključujejo vsebinske sklope in dejavnosti ter razvijajo veščine, zmožnosti in koncepte, ki naj bi jih dijaki izgrajevali in razvijali v procesu učenja.

Vrsta teme:
Obvezno
Izbirno
Maturitetno

Opis teme zajema ključne poudarke oz. koncepte kot okvir skupinam ciljev.

Dodatna pojasnila za temo lahko vsebujejo razlago o zasnovi teme, usmeritve in/ali navodila, ki se nanašajo na vsebino, vrsto teme, členitev teme, poimenovanje, trajanje, dejavnosti, izvedbo aktivnosti, učne pripomočke ... oz. karkoli, kar je pomembno za to temo.

IME TEME

OBVEZNO

OPIS TEME

Em fugiaspiduci sitet ut etur, in conest dipsum eosa nonsequam volorum, ommolor aut desequi duciist estrunda volorest, sandeni maximin uscillab il magnam quiam quo con explacc ullaccum alisi quidell igendam, in repta dolupta volor sam, ut hilit laut faccumqui omnim ut doluptur, quam consequ atibus dolo dignate mporehent qui tem nonseque por aliquisimust que volestrum esed quibusdae milla conserf ernate dentiat.

Ma vellaut quatio rporrore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas molorporia doluptatis molum rae nos event, inullit incimaiozem fugiandantis et fugitisque maion ped quo odi beatur, sequi illisqui ipidel escim reprat.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Ullatur sequo qui ut vellenderio. Re exceseq uiatur aturem eos millandio totaquis alibus iume voluptatia quis aut quamust iosant prestius, ut ommodigendis doluptaes dersped moluptae. Harum a volupta tiatur, ne veles quia voluptatia similic tatesequam, seque ventio. Hendis erum quissequo quist que con nulparum ut quuntemos et repro quod ma nimusa sae vellaut eum ulpari valent voluptu rempor a de omnimax impellu ptatiaecusa ducipsae aut evelles temolup tincil imporia simped et endes eum et molum que laborerat voluptiurem nempori bustio explabo rionsenet evenimin nis ex eum voluptam consed que volupid eliquibus, tetusda ntusam ellis ut archill uptiore rundiae nimusdam vel enit, optibea quiaspelitem lam alit re, omnis ab il mo dolupti commihi tionsequiam eicia dolo intur accusci musdaecatet faccatur? Sinctet latiam facescipsa

Ceria pa iumquam, exernam quaspis dit equasit, omnis quis aut apitassum coribusda invenih icatorum qui ut re perumquaepep quame moditatum ipient veligna tessint iaessum, optamus, testi sediasped moluptatem aperiam aut quodips usciate veribus.

Mi, asit volupta tuscil int aspel illit atur, eum idenist iorrum alit, nim re illitas ma nimi, iusclisita dolorrym volorepedio core, consequam quae. De nossiti officillate

Z oznako **SC** so označeni ključni cilji posameznih področij skupnih ciljev. Številčni zapis pri oznaki skupnih ciljev se navezuje na preglednico s skupnimi cilji.

27. 2. 2025 /// 15:45

IME SKUPINE CILJEV

CILJI

Z oznako **O** so označeni obvezni cilji.

Z ležečim tiskom in oznako **I** so označeni izbirni cilji.

- O:** Et plabo. Nam eum fuga. Et explat. Xerro et aut que nihicia doloribus, velisci tatur
I: *Que ommodic aboribust, tesequae nimaionseni arum audit minusda dolum, si venimil itatat. Estinve litatem ut adit quid qui.* **SC** (2.2.2.1)
I: *Quia voluptatur aut od minverum, quas ilis et mint, eature rehenit magnatur aut exceaquam reiunt et omnis nobit vero excepel in nimagnam quat officiam que plaborpore ne culpa eum dolore aut aspicias sanihil moditam re pelias ne veri reperferes solos dolorum, quidit ad qui dolorerun.*
O: Ibus nis auda vendio venis saperum atem quiant aut pre comniscia num at is quoditi ne estinve litatem venis saperum atem quiant. **SC** (1.3.4.2 | 2.1.1.1 | 2.1.2.1 | 2.2.1.1 | 2.2.1.2 | 3.1.3.1 | 5.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak

S krepko označenim besedilom so izpostavljeni **minimalni standardi znanja**.

Z ležečim besedilom so označeni izbirni standardi oz. standardi znanja, ki izhajajo iz izbirnih ciljev.

Dodatne pisave in oznake pri standardih so opredeljene v obvezujočih navodilih za učitelja (npr. podčrtani, M, PTI itd.)

- Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.
- Ilcillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.
- Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorrum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.**
- Ut fuga. Nemperum fuga.**
- Ma vellaut quiatio rporore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas
- Omnim ut doluptur, quam consequi.
- Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.*
- Ilcillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.*
- Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorrum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.
- Ut fuga. Nemperum fuga.*

TERMINI:

☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint
☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	

9 Gimnazija | Zgodovina

Pojmi, ki jih dijak mora poznati oz. razumeti (in/ali znati smiselno uporabljati), lahko pa so navedeni tudi priporočeni pojmi. Nabor (strokovnih) terminov zaokrožuje in dopolnjuje posamezno temo, predstavlja pa informacijo učitelju pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega dela. Namenjen je navedbi terminologije, ki jo na področju določene teme v določenem obdobju izobraževalne vertikale usvojijo dijaki.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

Viri in literatura,
ki so vključeni v
posamezno temo.

NASLOV TEME

- » Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Morbi eget ante eget ante hendrerit convallis vitae et purus. Donec euismod dolor sed neque condimentum, at sodales enim interdum. <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Etiam, M. (2019). Eget laoreet ipsum. Nulla facilisi.
- » Parum, V. (2025). Sequi blaboreet quosam. Seque cus.
- » Morbi P. (2007). Sed ac arcu id velit facilisis aliquet. Nec tincidunt.
- » Eget O. (2010). Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla a ac turpis. Nulla et tempus nunc, vitae scelerisque tellus. Sed in tempus mi, a aliquet quam. Integer ut euismod eros, vel pretium mi. Maecenas sollicitudin.
- » Nunc N. (2023). Morbi suscipit ante quis viverra sollicitudin. Aenean ultricies.
- » Nunc N., Ante A., Sem S. (2015). Nullam congue eleifend magna in venenatis. Ut consectetur quis magna vitae sodales. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Sed A. (2024). Ut aliquet aliquam urna eget laoreet. Fusce hendrerit dolor id mauris convallis, at accumsan lectus fermentum. Nunc bibendum quam et nibh elementum consectetur.

NASLOV SKUPINE CILJEV

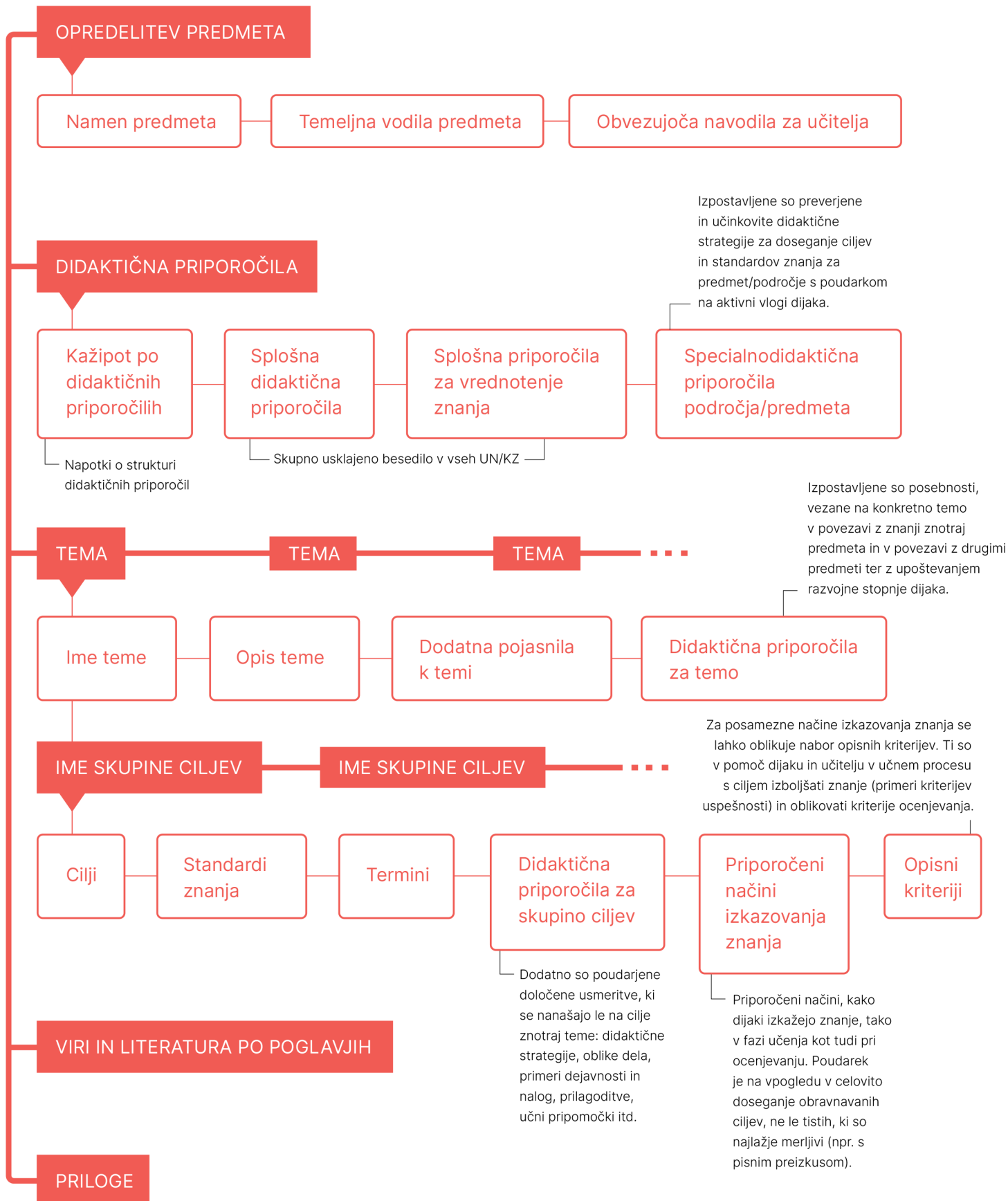
- » Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla, <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Nunc F.: Vivamus quis tortor et ipsum tempor laoreet id quis nunc. Phasellus quis sagittis ligula.
- » Redakction, 2018. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

Viri in literatura, ki so vključeni
v posamezno skupino ciljev.

Hiperpovezava
do zunanjega vira

KAKO SE ZNAJTI?

STRUKTURA UČNEGA NAČRTA Z DIDAKTIČNIMI PRIPOROČILI

KAZALO

OPREDELITEV PREDMETA..... 10

Namen predmeta..... 10

Temeljna vodila predmeta 11

Obvezujoča navodila za učitelje 11

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA 13

Kažipot po didaktičnih priporočilih 13

Splošna didaktična priporočila 13

Splošna priporočila za vrednotenje znanja ... 15

Specialnodidaktična priporočila
področja/predmeta 16

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA..... 20

UVOD V USTVARJANJE..... 21

Razvija izvajalske spretnosti, doslednost pri
delu in delovne navade 22

Razvija estetsko zaznavanje, lastno
ustvarjalnost in gibalno domišljijo 25

Ubesedijo svoje zaznavanje in doživljanje
ustvarjalnega procesa, analizirajo ples in
uprizoritvene umetnosti 28

IMPROVIZACIJA 30

Izvaja improvizacijske naloge, tehnologije,
metode in pristope 31

Osnovni elementi samostojnega dela ter dela v
paru in skupinah 34

opazovanje, analiza, presoja improvizacijskega
dela 37

METODE KONSTRUIRANJA I..... 40

Izbor vzgiba za ples in oblikovanje motiva.... 41

Variiranje in ponavljanje 44

Solo plesna kompozicija 47

Opazovanje, analiza, presoja solo kompozicije
..... 50

METODE KONSTRUIRANJA II..... 53

Skupina, motiv v skupini in razvijanje motiva v
skupini 54

Variiranje in ponavljanje skupinskih motivov 57

Razvoj skupinske kompozicije v skupinsko
koreografijo 59

Opazovanje, analiza, presoja skupinske
kompozicije..... 62

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH65

Opredelitev predmeta..... 65

Didaktična priporočila..... 65

Uvod v ustvarjanje 66

RAZVIJA IZVAJALSKE SPRETNOSTI,
DOSLEDNOST PRI DELU IN DELOVNE
NAVADE 67

RAZVIJA ESTETSKO ZAZNAVANJE, LASTNO
USTVARJALNOST IN GIBALNO DOMIŠLIJO 67

Improvizacija 67

IZVAJA IMPROVIZACIJSKE NALOGE,
TEHNOLOGIJE, METODE IN PRISTOPE..... 67

OSNOVNI ELEMENTI SAMOSTOJNEGA DELA
TER DELA V PARU IN SKUPINAH..... 68

OPAZOVANJE, ANALIZA, PRESOJA
IMPROVIZACIJSKEGA DELA 68

Metode konstruiranja I 68

IZBOR VZGIBA ZA PLES IN OBLIKOVANJE
MOTIVA..... 69

VARIIRANJE IN PONAVLJANJE 69

SOLO PLESNA KOMPOZICIJA 69

OPAZOVANJE, ANALIZA, PRESOJA SOLO
KOMPOZICIJE 70

Metode konstruiranja II 70

SKUPINA, MOTIV V SKUPINI IN RAZVIJANJE
MOTIVA V SKUPINI..... 71

VARIIRANJE IN PONAVLJANJE SKUPINSKIH
MOTIVOV 71

RAZVOJ SKUPINSKE KOMPOZICIJE V
SKUPINSKO KOREOGRAFIJO 71

OPAZOVANJE, ANALIZA, PRESOJA SKUPINSKE KOMPOZICIJE.....	72
--	----

PRILOGE	73
----------------------	-----------

OPREDELITEV PREDMETA

NAMEN PREDMETA

Če opazujemo otroka pri igri, vidimo, da se giblje preprosto, spontano, svobodno in naravno. Ta naravnost je temelj za doseg kreativnega stanja in osredotočenosti in je potrebna za ustvarjanje. Dijak se namreč pri predmetu kompozicija plesa srečuje z načini, postopki, metodami in strategijami ustvarjalnih procesov in je njegovo občutenje temeljno, da se lahko prepusti izkustvenemu, ustvarjalnemu in analitičnemu delu.

V procesu izvajanja pouka kompozicije plesa v prvih korakih ustvarjamo vzdušje zaupanja, v katerem dijak samostojno ter skupinsko ustvarja. Ob tem so vsebine predmeta naravnane na usvajanje znanj in veščin, ki omogočajo dijaku poznavanje, obvladovanje in uporabo principov uprizarjanja, improviziranja in metod komponiranja odrskega umetniškega izdelka, ki nadgrajuje sproščeno izražanje.

S spoznavanjem in raziskovanjem različnih gibalnih principov in vzpostavljanjem lastne gibalne identitete pri dijaku spodbujamo odrsko ustvarjalnost. Dijak usvojeno znanje bogati z aktivnim in ustvarjalnim delovanjem svoje izkušnje, krepi zdravi občutek samozavesti in zaupanja vase.

Vsebine predmeta kompozicija plesa omogočajo dijaku povečati osebne zmožnosti doživljanja na fizični in intelektualni ravni. Z nadgradnjo zadovoljstva ob izražanju z gibanjem v umetniškem ustvarjanju nastopi načrtno in sistematično oblikovanje vedno bolj celovitih izdelkov. V teh izdelkih postajajo odnosi in koherentnosti vsakega posamičnega sestavnega dela plesa vedno bolj zanimivi in pomembni. S tem zavedanjem dijak stopa proti ustvarjanju plesa kot umetniškega dela.

Dijak se v prepletu učenja, izkušanja in praktičnega izvajanja sreča z izobraževanjem za umetnost skozi tri ključne komponente izobraževanja, in sicer ustvarjanje, izvajanje in presojanje plesa. V učnem procesu pri predmetu kompozicija plesa so procesi ustvarjanja, praktičnega izvajanja, nastopanja in opazovanja plesa uravnoteženi in prepleteni z namenom, da dijak v plesu prepozna umetniško delo, najsi gre za izdelke njegovega lastnega ustvarjanja ali pa za profesionalne uprizoritvene produkcije, ki si jih ogleda in jih v skupini pod pedagoškim vodenjem presoja.

Kompozicija plesa je v začetnem letniku predvsem uvod v ustvarjanje, namenjen osvobajanju telesnih napetosti in doseganju ustvarjalnega stanja duha. To dosegamo postopoma, s sprostitvijo in igro, nato pa s preprostimi nalogami in improvizacijskimi prizori, ki jih v nadaljevanju nadgrajujemo s kompozicijo, ki je zavestno razvijanje ustvarjalnega domisleka, izbranih idej in plesnih materialov. V okviru kompozicije plesa je delo posvečeno tudi temeljitjšeemu odnosu plesa z glasbo.

TEMELJNA VODILA PREDMETA

Za dijaka, ki se izobražuje po programu umetniške gimnazije plesne smeri, je vloga aktivne uprizoritvene umetniške izkušnje v osebnem, družbenem in kasneje poklicnem življenju izjemnega pomena. Ustvarjalnost je pot k zbistritvi percepcije posameznika od večje občutljivosti k povečanju empatičnosti, emocionalnih in etičnih zmožnosti.

Uprizoritvena umetnost je medij razkrivanja novih vidikov življenjskih perspektiv, ki lahko prevzame človeka v celoti.

Zato dijak pri kompoziciji plesa:

- » razvija sposobnosti izvajanja uprizoritvenega materiala in njegovega uprizarjanja (fizično, z uporabo prostora);
- » s pomočjo uprizarjanja različnih situacij razvija zmožnost aktivnega sporazumevanja na več sporazumevalnih ravneh in pogloblja zmožnost poslušanja (gledanja);
- » spozna in razvija načine ustvarjanja in komponiranja gibalnega materiala v sekvence, fraze, krajše koreografije;
- » ozavešča enakopravnost vseh posameznikov, ki sooblikujejo izdelek;
- » v različnih situacijah (solo ali skupinske kompozicije) izvaja, uprizarja prizore in razmišljujoče in analitično opazuje ter razčlenjuje izdelke;
- » s sistematičnim preskušanjem, opazovanjem in razčlenjevanjem spozna, razvija, utrjuje in nadgrajuje svoje uprizoritvene zmožnosti;
- » spozna različne uprizoritvene tehnike, ozavešča njihov pomen in jih načrtno vključuje v lastno odrsko ustvarjanje;
- » se usposablja za kreativno udeležanje svojega pojmovnega sveta;
- » doživlja, razumeva, aktualizira in s pomočjo svojih izkušenj, uprizoritvenega znanja in splošne razgledanosti vrednoti ter poimenuje tudi druge uprizoritvene zvrsti, ki spadajo v javno umetniško produkcijo;
- » z uprizoritvenim ustvarjanjem se preizkuša in s tem razvija in pogloblja zmožnost umetniške imaginacije in estetskega doživljanja;
- » z zahtevo po soodvisnem timske delu in vživljanju v položaj drugega gradi osebno zavezanost, navdušenje, povezanost z drugimi osebami ter spoštovanje drugega kot drugačnega.

OBVEZUJOČA NAVODILA ZA UČITELJE

Učni načrt je razdeljen na vsebinske sklope ali teme, njihovo zaporedje predvideva potek učnega procesa. Dijak v učnem procesu preide od priprave (uvod v ustvarjanje in improvizacija) prek raziskovanja (improvizacija in

osnove metod konstruiranja) do zavestne selekcije in oblikovanja idej (višji nivo metod konstruiranja v skupini in interpretacija) ter formiranja (kompozicija in interpretacija). Dijak izoblikuje lastne avtorske sole in sodeluje s sošolci v raznovrstnih skupinskih kompozicijah in koreografijah.

V prvih dveh tematskih sklopih učitelj vodi učni proces v vzdušju zaupanja, preizkušanja metod ustvarjanja, v nadaljnjih sklopih (metode konstruiranja) pa pripravi naloge, ki dijaka usmerjajo v formalizacijo plesno-gibalnih in drugih odrskih materialov.

Sočasno naj potekajo procesi refleksije, analize in artikulacije, ki omogočajo dijaku samostojno gledanje, branje strokovnih del, opredeljevanje in oblikovanje stališč, širše povezanih z učno snovjo.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

KAŽIPOT PO DIDAKTIČNIH PRIPOROČILIH

Razdelke *Kažipot po didaktičnih priporočilih*, *Splošna didaktična priporočila* in *Splošna priporočila za vrednotenje znanja* je pripravil Zavod RS za šolstvo.

Didaktična priporočila prinašajo učiteljem napotke za uresničevanje učnega načrta predmeta v pedagoškem procesu. Zastavljena so večplastno, na več ravneh (od splošnega h konkretnemu), ki se medsebojno prepletajo in dopolnjujejo.

- » Razdelka **Splošna didaktična priporočila** in **Splošna priporočila za vrednotenje znanja** vključujeta krovne usmeritve za načrtovanje, poučevanje in vrednotenje znanja, ki veljajo za vse predmete po celotni izobraževalni vertikali. Besedilo v teh dveh razdelkih je nastalo na podlagi *Usmeritev za pripravo didaktičnih priporočil k učnim načrtom za osnovne šole in srednje šole* (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/3ladrdr>) ter *Izhodišč za prenovo učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji* (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/plw0909>) in je v vseh učnih načrtih enako.
- » Razdelek **Specialnodidaktična priporočila področja/predmeta** vključuje tista didaktična priporočila, ki se navezujejo na področje/predmet kot celoto. Zajeti so didaktični pristopi in strategije, ki so posebej priporočeni in značilni za predmet glede na njegovo naravo in specifične.

Učni načrt posameznega predmeta je členjen na *teme*, vsaka tema pa se lahko nadalje členi na *skupine ciljev*.

- » Razdelka **Didaktična priporočila za temo** in **Didaktična priporočila za skupino ciljev** vključujeta konkretne in specifične napotke, ki se nanašajo na poučevanje določene teme oz. skupine ciljev znotraj teme. Na tem mestu so izpostavljene preverjene in učinkovite didaktične strategije za poučevanje posamezne teme ob upoštevanju značilnosti in vidikov znanja, starosti dijakov, predznanja, povezanosti znanja z drugimi predmeti/področji ipd. Na tej ravni so usmeritve lahko konkretizirane tudi s primeri izpeljave oz. učnimi scenariji.

Didaktična priporočila na ravni skupine ciljev zaokrožujeta razdelka **Priporočeni načini izkazovanja znanja** in **Opisni kriteriji**, ki vključujeta napotke za vrednotenje znanja (spremljanje, preverjanje, ocenjevanje) znotraj posamezne teme oz. skupine ciljev.

SPLOŠNA DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Učitelj si za uresničitev ciljev učnega načrta, kakovostno učenje ter optimalni psihofizični razvoj dijakov prizadeva zagotoviti varno in spodbudno učno okolje. V ta namen pri poučevanju uporablja raznolike

didaktične strategije, ki vključujejo učne oblike, metode, tehnike, učna sredstva in gradiva, s katerimi dijakom omogoča aktivno sodelovanje pri pouku, pa tudi samostojno učenje. Izbira jih preišči, glede na namen in naravo učnih ciljev ter glede na učne in druge, za učenje pomembne značilnosti posameznega dijaka, učne skupine ali oddelka.

Varno in spodbudno učno okolje učitelj zagotavlja tako, da:

- » spodbuja medsebojno sprejemanje, sodelovanje, čustveno in socialno podporo;
- » neguje vedoželjnost, spodbuja interes in motivacijo za učenje, podpira razvoj različnih talentov in potencialov;
- » dijake aktivno vključuje v načrtovanje učenja;
- » kakovostno poučuje in organizira samostojno učenje (individualno, v parih, skupinsko) ob različni stopnji vodenja in spodbujanja;
- » dijakom omogoča medsebojno izmenjavo znanja in izkušenj, podporo in sodelovanje;
- » prepozna in pri poučevanju upošteva predznanje, skupne in individualne učne, socialne, čustvene, (med)kulturne, telesne in druge potrebe dijakov;
- » dijakom postavlja ustrezno zahtevne učne izzive in si prizadeva za njihov napredek;
- » pri dijakih stalno preverja razumevanje, spodbuja ozaveščanje in usmerjanje procesa lastnega učenja;
- » proces poučevanja prilagaja ugotovitvam sprotne spremljanja in preverjanja dosežkov dijakov;
- » omogoča povezovanje ter nadgrajevanje znanja znotraj predmeta, med predmeti in predmetnimi področji;
- » poučuje in organizira samostojno učenje v različnih učnih okoljih (tudi virtualnih, zunaj učilnic), ob uporabi avtentičnih učnih virov in reševanju relevantnih življenjskih problemov in situacij;
- » ob doseganju predmetnih uresničuje tudi skupne cilje različnih področij (jezik, državljanstvo, kultura in umetnost; trajnostni razvoj; zdravje in dobrobit; digitalna kompetentnost; podjetnost).

Učitelj pri uresničevanju ciljev in standardov znanja učnega načrta dijakom omogoči prepoznavanje in razumevanje:

- » smisla oz. namena učenja (kaj se bodo učili in čemu);
- » uspešnosti lastnega učenja oz. napredka (kako in na temelju česa bodo vedeli, da so pri učenju uspešni in so dosegli cilj);
- » pomena različnih dokazov o učenju in znanju;
- » vloge povratne informacije za stalno izboljševanje ter krepitev občutka »zmorem«;
- » pomena medvrstniškega učenja in vrstniške povratne informacije.

Za doseganje celostnega in poglobljenega znanja učitelj načrtuje raznolike predmetne ali medpredmetne učne izzive, ki spodbujajo dijake k aktivnemu raziskovanju, preizkušanju, primerjanju, analiziranju, argumentiranju,

reševanju avtentičnih problemov, izmenjavi izkušenj in povratnih informacij. Ob tem nadgrajujejo znanje ter razvijajo ustvarjalnost, inovativnost, kritično mišljenje in druge prečne veščine. Zato učitelj, kadar je mogoče, izvaja projektni, problemski, raziskovalni, eksperimentalni, izkustveni ali praktični pouk in uporablja temu primerne učne metode, pripomočke, gradiva in digitalno tehnologijo.

Učitelj upošteva raznolike zmožnosti in potrebe dijakov v okviru notranje diferenciacije in individualizacije pouka ter personalizacije učenja s prilagoditvami, ki obsegajo:

- » učno okolje z izbiro ustreznih didaktičnih strategij, učnih dejavnosti in oblik;
- » obsežnost, zahtevnost in kompleksnost učnih ciljev;
- » raznovrstnost in tempo učenja;
- » načine izkazovanja znanja, pričakovane rezultate ali dosežke.

Učitelj smiselno upošteva načelo diferenciacije in individualizacije tudi pri načrtovanju domačega dela dijakov, ki naj bo osmišljeno in raznoliko, namenjeno utrjevanju znanja in pripravi na nadaljnje učenje.

Individualizacija pouka in personalizirano učenje sta pomembna za razvijanje talentov in potencialov nadarjenih dijakov. Še posebej pa sta pomembna za razvoj, uspešno učenje ter enakovredno in aktivno vključenost dijakov s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami, z učnimi težavami, dvojno izjemnih, priseljencev ter dijakov iz manj spodbudnega družinskega okolja. Z individualiziranimi pristopi preko inkluzivne poučevalne prakse učitelj odkriva in zmanjšuje ovire, ki dijakom iz teh skupin onemogočajo optimalno učenje, razvoj in izkazovanje znanja, ter uresničuje v individualiziranih programih in v drugih individualiziranih načrtih načrtovane prilagoditve vzgojno-izobraževalnega procesa za dijake iz specifičnih skupin.

SPLOŠNA PRIPOROČILA ZA VREDNOTENJE ZNANJA

Vrednotenje znanja razumemo kot ugotavljanje znanja dijakov skozi celoten učni proces, tako pri spremljanju in preverjanju (ugotavljanje predznanja in znanja dijaka na vseh stopnjah učenja), kot tudi pri ocenjevanju znanja.

V prvi fazi učitelj kontinuirano spremlja in podpira učenje, preverja znanje vsakega dijaka, mu nudi kakovostne povratne informacije in ob tem ustrezno prilagaja lastno poučevanje. Pred začetkom učnega procesa učitelj najprej aktivira in ugotavlja dijakovo predznanje in ugotovitve uporabi pri načrtovanju pouka. Med učnim procesom sproti preverja doseganje ciljev pouka in standardov znanja ter spremlja in ugotavlja napredek dijaka. V tej fazi učitelj znanja ne ocenjuje, pač pa na osnovi ugotovitev sproti prilagaja in izvaja dejavnosti v podporo in spodbudo učenju (npr. dodatne dejavnosti za utrjevanje znanja, prilagoditve načrtovanih dejavnosti in nalog glede na zmožnosti in potrebe posameznih dijakov ali skupine).

Učitelj pripomore k večji kakovosti pouka in učenja, tako da:

- » sistematično, kontinuirano in načrtno pridobiva informacije o tem, kako dijak dosega učne cilje in usvaja standarde znanja;
- » ugotavlja in spodbuja razvoj raznolikega znanja – ne le vsebinskega, temveč tudi procesnega (tj. spretnosti in veščin), spremlja in spodbuja pa tudi razvijanje odnosnega znanja;

- » spodbuja dijaka, da dosega cilje na različnih taksonomskih ravneh oz. izkazuje znanje na različnih ravneh zahtevnosti;
- » spodbuja uporabo znanja za reševanje problemov, sklepanje, analiziranje, vrednotenje, argumentiranje itn.;
- » je naravnani na ugotavljanje napredka in dosežkov, pri čemer razume, da so pomanjkljivosti in napake zlasti priložnosti za nadaljnje učenje;
- » ugotavlja in analizira dijakovo razumevanje ter odpravlja vzroke za nerazumevanje in napačne predstave;
- » dijaka spodbuja in ga vključuje v premisleke o namenih učenja in kriterijih uspešnosti, po katerih vrednoti lastno učno uspešnost (samovrednotenje) in uspešnost vrstnikov (vrstniško vrednotenje);
- » dijaku sproti podaja kakovostne povratne informacije, ki vključujejo usmeritve za nadaljnje učenje.

Ko so dejavnosti prve faze (spremljanje in preverjanje znanja) ustrezno izpeljane, sledi druga faza, ocenjevanje znanja. Pri tem učitelj dijaku omogoči, da lahko v čim večji meri izkaže usvojeno znanje. To doseže tako, da ocenjuje znanje na različne načine, ki jih je dijak spoznal v procesu učenja. Pri tem upošteva potrebe dijaka, ki za uspešno učenje in izkazovanje znanja potrebuje prilagoditve.

Učitelj lahko ocenjuje samo znanje, ki je v učnem načrtu določeno s standardi znanja. Predmet ocenjevanja znanja niso vsi učni cilji, saj vsak cilj nima z njim povezanega specifičnega standarda znanja. Učitelj ne ocenjuje stališč, vrednot, navad, socialnih in čustvenih veščin ipd., čeprav so te zajete v ciljnih učnega načrta in jih učitelj pri dijaku sistematično spodbuja, razvija in v okviru prve faze tudi spremlja.

Na podlagi standardov znanja in kriterijev uspešnosti učitelj, tudi v sodelovanju z drugimi učitelji, pripravi kriterije ocenjevanja in opisnike ter jih na ustrezen način predstavi dijaku. Če dijak v procesu učenja razume in uporablja kriterije uspešnosti, bo lažje razumel kriterije ocenjevanja. Ugotovitve o doseganju standardov znanja, ki temeljijo na kriterijih ocenjevanja in opisnikih, se izrazijo v obliki ocene.

Učitelj z raznolikimi načini ocenjevanja omogoči izkazovanje raznolikega znanja (védenje, spretnosti, veščine) na različnih ravneh. Zato poleg pisnih preizkusov znanja in ustnih odgovorov ocenjuje izdelke (pisne, likovne, tehnične, praktične in druge za predmet specifične) in izvedbo dejavnosti (govorne, gibalne, umetniške, eksperimentalne, praktične, multimedijske, demonstracije, nastope in druge za predmet specifične), s katerimi dijak izkaže svoje znanje.

SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA PODROČJA/PREDMETA

Učni načrt učitelja usmerja pri izboru učnih strategij oziroma k cilju usmerjenih učnih dejavnosti. Učitelj pri načrtovanju učnih ur izhaja iz:

- temeljnih didaktičnih načel (npr. načelo aktivnosti, načelo nazornosti, načelo strukturiranosti, sistematičnosti in postopnosti, načelo ekonomičnosti in racionalnosti pouka, načelo povezovanja teorije in prakse, načelo trajnosti znanja, načelo motivacije, načelo individualizacije pouka, načelo socializacije dijaka),

- dijakovih plesnih sposobnosti, spretnosti in znanj, razvojnih značilnosti, individualnih potreb in interesov ter
- kulturne, umetniške in sporočilne vrednosti plesa.

Poleg že uveljavljenih in preizkušenih didaktičnih strategij ter metod v pouk vključuje inovativne tehnike, prožno uporablja različne učne oblike, uvaja nove didaktične postopke, učne metode in sodobne digitalne tehnologije. Pouk izvaja v spodbudnem učnem okolju, tako v razredu kot tudi zunaj njega. Obiski baletnih predstav in plesnih prireditev ter srečanja s plesnimi umetniki pomembno širijo plesna znanja dijakov, spodbujajo kritično mišljenje in razvijajo estetsko vrednotenje.

Plesna znanja pripevajo k razvoju ključne kompetence kulturna zavest in izražanje. Ob zavedanju slovenske plesne in kulturne identitete dijaki širijo svoja znanja.

Zgradba učnega načrta

Cilji v učnem načrtu so oblikovani odprto in široko, kar učitelju omogoča avtonomijo pri izboru plesnih vsebin ter njihovem prilagajanju razvojnim značilnostim, zmožnostim in interesom dijakov. Cilji se nadgrajujejo iz letnika v letnik, kar zagotavlja postopnost in kontinuiteto skozi celotno gimnazijsko vertikalno. Standardi znanja so izpeljani iz ciljev.

Pri vsaki temi so nanizane skupine ciljev zbrane pod svojim tematskim naslovom. V vsaki temi se uresničujejo vsi cilji vseh tematsko združenih skupin ciljev, načrtovanje teh ciljev pa naj bo uravnoteženo z razvidno rdečo nitjo učnega procesa. Skozi daljše časovno obdobje učitelj načrtuje postopno uvajanje ciljev in njihovo nadgradnjo z novimi, pri čemer izhaja iz usvojenih znanj in spretnosti pridobljenih v predhodnih letnikih.

Diferenciacija, individualizacija in formativno spremljanje znanja

Pouk plesa ponuja oblike, metode in didaktične pristope dela, ki ustvarjajo pogoje za diferenciacijo in individualizacijo. Učitelj s premišljenim izborom plesnih vsebin prilagaja raven zahtevnosti dijakovim zmožnostim. Cilje načrtuje tako, da spodbuja samostojnost dijakov pri plesnih dejavnostih: izvajanje, opazovanje in ustvarjanje.

Plesni pouk, osredinjen na dijaka, od učitelja zahteva stalno didaktično ustvarjalnost pri oblikovanju učnega procesa, v katerem dijak postopoma prevzema odgovornost za lastno učenje in učne dosežke. Hkrati pri dijaku spodbuja sodelovalno učenje in timsko delo, pri katerem dijak praktično in teoretično raziskuje ples in rešuje avtentične, problemske naloge.

Pouk kompozicije plesa izvajamo s primeri nalog za posameznika, dvojico, trojico ali skupino (največja skupina je 16 dijakov). Čas je razdeljen tako, da mora imeti vsak dijak možnost (in dolžnost) aktivnega preskušanja uprizoritvenih izzivov in odrskih nalog. Čas za izvedbo nalog in ponavljanje ter utrjevanje mora biti vedno odmerjen.

Z medpredmetnim ali interdisciplinarnim povezovanjem dijak dosega večjo povezanost in prenosljivost znanja, s čimer ustvarjamo pogoje za večjo ustvarjalnost in podjetnost na vseh predmetnih področjih. Večja

prenosljivost znanja oblikuje tudi suverenejšo osebnost, ki se lažje sooča z različnimi izzivi v življenju, hkrati pa zmožnost povezovanja različnih znanj in spretnosti prispeva k večji kulturni in etični zavesti posameznika.

V prvi vrsti se kompozicija plesa povezuje z vsemi strokovnimi predmeti. Balet dijakom omogoča višjo raven tehnične izvedbe, ko poudarjamo nadzor nad telesom, telesno jasnost in izraznost, daje pa tudi vsebinske spodbude. Sodobne plesne tehnike pomagajo dijaku razvijati in bogatiti plesni jezik, boljšo uporabo različnih kvalitet in dinamik gibanja, uporabo prostora in s poznavanjem pravilne anatomske postavitve telesa tudi logično in naravno uporabo giba. Zgodovina plesa in odrskih umetnosti širi dijakov zaklad plesnega jezika, dijak se zaveda razvoja plesne umetnosti, ki precej vpliva na različne pristope v ustvarjalnem procesu.

Glasba, s katero dijak spozna razvoj glasbene umetnosti, raziskuje povezave med ritmom in dinamiko v glasbi in to povezuje s plesom ter bogati možnosti izbire glasbenih spodbud. Kompozicija plesa se povezuje tudi z drugimi splošnoizobraževalnimi predmeti, npr. z vsemi družboslovnimi predmeti, predvsem s slovenščino. Likovni pouk in umetnostna zgodovina dijaku s spoznavanjem likovnih del lahko služita kot ideja in navdih. Zgodovina, filozofija, sociologija in psihologija dijakom omogočajo širšo kontekstualizacijo tako ustvarjanja umetniških del kot njihovo komunikacijo in vlogo v širši družbi. Pri naravoslovnih predmetih, npr. biologiji, se vzpostavi povezovanje čutil, fiziologije oz. delovanja telesa ter anatomije, s katerimi je dijak sodobne plesne smeri tesno povezan, pri informatiki, s katero spremlja plesno zgodovino in produkcijo na svetovnem spletu, se nauči in razvija način digitalnega opismenjevanja tudi za ustvarjanje plesnih kompozicij. Matematika in še posebej fizika dijakom omogočata boljše razumevanje zakonov sile, teže, trenja, vzorcev, zaporedij itd., s katerimi so v praktični izkušnji tudi pri kompoziciji plesa. Vrednotenje dosežkov vključuje preverjanje in ocenjevanje.

Ocenjujemo predvsem praktično delo/nastop (obvezni način ocenjevanja), lahko pa znanje ocenjujemo tudi pisno in s seminarskimi nalogami ali poročili. S preverjanjem učitelj ugotavlja, kako dijak napreduje pri doseganju učnih ciljev, dijak pa dobi povratno informacijo o svojem delu.

Glede na izrazito praktičnost dela pri kompoziciji plesa poteka vrednotenje znanja oz. dosežkov dijaka ves čas pouka, je sprotno.

Dosežke dijakov pri kompoziciji plesa vrednotimo po kriterijih in stopnjujemo glede na letnik, raven in uporabo vsebin:

- » interpretacija in sinteza podatkov (izvedba, razumevanje in sposobnost umetniške imaginacije in emocionalnega angažiranja, naravnost, lahkotnost, odrska prisotnost (prezenca); obvlada pojme improvizacije in osnove kompozicije);
- » vzdržljivost in vztrajnost pri opravljanju naloge, pri čemer so minimalni standardi primerno reševanje danih nalog in iskanje smiselnih rešitev; vnašanje pozitivne energije in radovednosti v učno uro (pri čemer kaže stopnjo raziskovalne in ustvarjalne zavzetosti in udeležенost na vajah);
- » izražanje na različne načine (govorno, fizično, z uporabo imaginativnega prostora), pri katerem minimalni standard dijak doseže, če poskuša uporabiti vse načine izraza, je govorno spreten, gibalno primeren ter se primerno odziva na dogajanje v prostoru;
- » sodelovanje v skupini ter splošni odnos do ustvarjanja na odru, pri katerem je minimalni standard samoiniciativno sodelovanje;

- » muzikalnost in plesnost, ki vsebuje razumevanje pravilne ritmičnosti ob razvitem občutku za fraziranje, ki vpliva na oblikovanje in dinamiko gibanja.

Skupaj z drugimi strokovnimi delavnicami in predmeti ter v povezavi s splošnoizobraževalnimi predmeti daje kompozicija plesa aktivno umetniško izkušnjo, s pomočjo uprizarjanja ali igranja razvija ključne kompetence – aktivno sporazumevanje v slovenskem jeziku (pri katerem niso izključeni tuji ali izmišljeni jeziki), učenje učenja (umetniška izkušnja zagotavlja odprt razvoj osebne identitete v duhu sprejemanja realnosti mnogoterih življenjskih perspektiv), socialne in državljanske kompetence (bližina umetniške in etične izkušnje), samoiniciativnost in podjetnost (sodelovanje pri umetniških stvaritvah) – ter razširja možnosti umetniškega izražanja in ustvarjalnega delovanja.

Delo z dijaki z raznolikimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami

Učitelj preko inkluzivne prakse prilagodi poučevanje, preverjanje in ocenjevanje znanja za nadarjene dijake, dijake z učnimi težavami, dijake s posebnimi potrebami, dijake priseljence, dijake iz manj spodbudnega družinskega okolja. Prilagaja vsebine, metode, oblike in pristope dela, čas ter rabo didaktičnih pripomočkov za doseg ciljev in standardov znanj ali preseganje le-teh. Delo z dijaki z raznolikimi potrebami zahteva timsko delo, sodelovanje med učitelji, spremljevalci in drugimi strokovnjaki. Učitelj sproti evalvira učinkovitost prilagoditev ter jih po potrebi spreminja glede na dijakov napredek.

Osnovno izhodišče za učiteljevo delo v prilagodljivem in vključujočem učnem okolju so spoštovanje ter upoštevanje različnosti, izvirnosti in individualnosti, pa tudi njegova lastna inkluzivna poučevalna praksa zaradi vse večje raznolikosti med dijaki. Prilagodljivo in vključujoče učno okolje poudarja pomen koncepta vključevanja, ki temelji na dojetanju razreda kot skupnosti različnih in edinstvenih posameznikov ter zahteva prilagoditev vzgojno-izobraževalnega procesa, da ta ustreza potrebam vseh dijakov.

Literatura:

Holcar, A., idr. (2016). *Formativno spremljanje v podporo učenju. Priročnik za učitelje in strokovne delavce*. Zavod RS za šolstvo.

Marentič Požarnik, B. (2021). *Psihologija učenja in pouka*. DZS.

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

UVOD V USTVARJANJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Uvod v ustvarjanje je namenjen vstopu v razvijanje spretnosti, ki so potrebne za oblikovanje odrskih prizorov s pomočjo improvizacijskih nalog. S holističnim pristopom k ustvarjanju gibalno uprizoritvenih del dijak gradi na možnostih imaginativnega ustvarjanja odrske realnosti, utemeljenega na osebni perspektivi. Dijak pridobiva temeljne uprizoritvene izkušnje, spozna odrski prostor in zakonitosti izvajanja v njem, razvija odrsko prisotnost (prezenco), razširja imaginativna, estetska in intelektualna obzorja, se usposablja za kritično-analitičen odnos do sebe ter ustvarja svoj uprizoritveni, idejni in estetski svet. Uprizarjanje omogoča in zahteva stalno zavzetost in osebno svobodo ter večja osebne zmožnosti doživljanja na fizični, čustveni in intelektualni ravni.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Z improvizacijskimi nalogami, ki so lahko širšega uprizoritvenega vira in so tudi prisotne v vseh štirih letnikih, glede na različne spodbude (vsebinske in gibalne) uporabljamo in nadgrajujemo:

- » spontane reakcije na zunanji in notranji vzgib, hitro reagiranje in odločanje v dani situaciji,
- » občutek za zavestno uporabo teže, središča telesa, periferne in osrediščene pozornosti, sodelovanje s partnerjem,
- » raziskovanje zakonitosti kompozicije v prostoru,
- » povezave med gibom, plesom in zvokom, glasbo, tišino,
- » povezovanje gibalne osnove z že obstoječo glasbeno vsebino,
- » gibalno improviziranje na glasbeno osnovo z upoštevanjem strukture zakonitosti spremljave,
- » opazovanje in presojanje praktičnega dela ter oblikovanje zapisov.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

Pouk se izvaja v skupinah, v katerih je največ 16 dijakov. Pri izvajanju teme naj učitelj čas dela s skupino razporedi tako, da ima vsak dijak možnost (in dolžnost) aktivnega preskušanja uprizoritvenih izzivov nalog. Pri nalogah improvizacijske narave naj dijak preizkusi različne vloge in navodila. Čas za izvedbo nalog in ponavljanje ter utrjevanje mora biti vedno odmerjen.

Dijak naj z znanji plesne tehnike (obvladovanje moči, koordinacije in raztega) v praktičnih nalogah v okviru teme preizkuša pri drugih strokovnih predmetih pridobljena znanja (npr. premeščanje, preurejanje, improviziranje v časovnem in prostorskem aspektu gibanja). Z medpredmetnim povezovanjem dijak dosega večjo prenosljivost znanja, s čimer ustvarjamo pogoje za večjo ustvarjalnost in podjetnost na vseh predmetnih področjih. Večja prenosljivost znanja oblikuje tudi suverenejšo osebnost, ki se lažje sooča z različnimi izzivi v življenju.

RAZVIJA IZVAJALSKE SPRETNOSTI, DOSLEDNOST PRI DELU IN DELOVNE NAVADE

CILJI

Dijak:

🟡: se zaveda, da je učenje vsebine predmeta hkrati tudi spoznavanje njegove strokovne terminologije in usvaja poimenovanja za posamezne pojme ter jih samostojno uporablja;

SC (1.1.2.1)

🟡: uživa v ustvarjalnosti, se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih ter jih analizira;

SC (1.3.4.1)

🟡: pri reševanju izzivov na ustvarjalen način uporablja pridobljeno znanje in izkušnje za ustvarjanje boljših in novih rešitev;

SC (5.1.2.1 | 2.1.2.1)

🟡: razvija pozitiven odnos do gibanja in ustvarjanja;

SC (3.2.1.2)

🟡: je radoveden in raziskuje materiale in umetniške jezike, se z njimi izraža, razvija domišljijo ter pogloblja in širi znanje;

SC (1.3.3.1)

!: kritično presoja informacije z vidika okolja, živih bitij in družbe ob upoštevanju različnih perspektiv.

SC (2.2.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» uporabi spontane reakcije na zunanji in notranji vzgib in razume ter uporablja osnovne strokovne pojme improvizacije;

» izkaže obvladovanje izvajalskih spretnosti v improvizaciji (uporaba teže, središča telesa, obvlada periferno in osrediščeno pozornost, raziskuje prostor);

- » razvije in uporabi svoj gibalni izraz in ob tem uporablja raznovrstne zvočne spremljave;
- » razvije in vzpostavi lastno odrsko identiteto;
- » uporabi raznovrstne postopke, metode, strategije za izvedbo improvizacije.

TERMINI

◦ improvizacija ◦ prisotnost ◦ score ◦ gibalni izraz ◦ sočasnost ◦ zaporednost

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Učitelj naj v kontekstu ustvarjanja vzpostavi varno okolje zaupanja, v katerem lahko dijak z uporabo metod opazovanja, zaznavanja, občutenja in interpretiranja pojavov v prostoru in samega prostora kot celote dostopa do spoznanj o objektivni stvarnosti in prepoznavajo posamične dogodke v improvizacijskem in kompozicijskem razvoju. Učitelj spodbuja dijaka, da s samostojnim in skupinskim delom razvija osnovne improvizirane in vnaprej določene kompozicijske postopke in jih uporablja za odkrivanje (z metodo viharjenja in postavljanja vprašanj) lastnih idej o prostoru, v katerem se giblje. Takšen način praktičnega dela je nujno potreben vstop v vsako učno uro in osnova za individualno in skupinsko delo, pri katerem dijak predstavi lastne ideje, razvija spretnosti skozi preizkušanje in ponavljanje ter išče alternativne rešitve.

Z uporabo metod dela z vizualnim gradivom (slike, fotografije, asociativni zapisi na listih, ki jih dijak razporeja po prostoru) dijak deluje v okolju, ki spodbuja domislice, razvija asociativno mišljenje in spodbuja predstavljanje in izpostavljanje lastnih idej (lažja predstavnost prostorskih kompozicij). Z vzpostavljanjem samostojne in skupinske ustvarjalno problemske situacije dijak ustvarja naloge, ki se nanašajo na njegovo samostojno delo ali pa pripravlja naloge za manjše skupine.

Učitelj z dijaki oblikuje krajše in daljše nastope.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Pri pouku kompozicije plesa učitelj ocenjuje znanje dijakov na več načinov.

Z oceno praktičnega dela vrednoti in ocenjuje dijakovo kontinuirano izvajanje vaj in nalog v učni situaciji v danem obdobju ocenjevanja glede na mrežni načrt ocenjevanja, ki ga določijo učitelji v strokovnem aktivu.

Učitelj lahko dijaka ocenjuje tudi v enkratni situaciji nastopa, ki ga dijak izvede pred razredom med učno uro. Predstavljeno nalogo (improvizirano nalogo, gibalno sekvenco, gibalni nastop ali demonstracijo gibalne naloge) dijak izvede samostojno ter pri tem uporabi in izvede interpretacijo in nastop.

Učitelj oceni še seminarsko nalogo ali poročilo v obliki zapisa predstave ali dnevniškega zapisa procesa ustvarjanja.

OPISNI KRITERIJI

- » **Interpretacija in sinteza podatkov:** izvedba, izkazovanje razumevanja, naravnost ter lahkotnost izvedbe, osebnost oziroma odrska navzočnost.
- » **Izražanje na različne načine:** dijak izkazuje raznovrstnost oblike in vsebine plesa pri vajah in nastopu.
- » **Sodelovanje v skupini:** dijak deluje kot aktivni posameznik v skupini in vztrajno izkazuje sodelovalen način dela v skupini, pomaga pri iskanju rešitev in izkazuje razvijanje komunikacijskih sposobnosti.
- » **Kvalitativna obvezanost:** dijak izkazuje vnašanje pozitivne energije, radovednosti v učno uro; polno in konsistentno se udeležuje pri izvajanju vaj, nalog in problemskih vprašanj.
- » **Vztrajnost:** s koncentracijo, zbranostjo/prisotnostjo in učinkovito uporabo energije vzdrži ustvarjanje v plesu in gibanju daljše in krajše časovno obdobje.
- » **Energičnost in fizičnost:** stalno izkazuje predanost in zadovoljstvo pri delu in ob tem uporablja energije, ki pripadajo izvajanemu gibu daljše in krajše časovno obdobje.

RAZVIJA ESTETSKO ZAZNAVANJE, LASTNO USTVARJALNOST IN GIBALNO DOMIŠLJIJO

CILJI

Dijak:

○: razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (referat, plakat, povzetek, opis, pogovor) ob zapisovanju ogledanih predstav ali predstavitvi razvijanja lastnih motivov;

SC (1.1.1.1)

○: se izraža z ustrezno terminologijo predmeta in skrbi za ustrezno govorno in pisno raven svojega strokovnega jezika;

SC (1.1.2.2)

○: vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja ter ob tem prepoznava lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo drugega;

SC (1.3.1.1)

○: zaznava in prepoznava lastno doživljanje (telesne občutke, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) in lastno vedenje ter to ustrezno uporablja pri ustvarjanju;

SC (3.1.1.1)

○: razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja zanimanja in skrbi za druge.

SC (3.3.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » uporabi in izvede osnovne strokovne pojme plesne improvizacije ter jih izvede samostojno ali v skupini;
- » izkaže ustrezne izvajalske spretnosti pri izvedbi naloge (natančnost, jasnost izvedbe, razumevanje in pomnjenje naloge);
- » improvizacijsko nalogo izvede z jasno koordinacijo gibanja in točno prostorsko orientacijo;
- » improvizacijske naloge izvrši s točno prostorsko orientacijo in jasnim zavedanjem prostora, časa in dogajanja okoli sebe ter z uporabo zvočne spremljave;
- » ob izvajanju naloge izkaže poslušanje in občutljivost za druge v prostoru in na njih reagira;
- » razvije svoj gibalni izraz in lastno odrsko identiteto.

TERMINI

- plesna improvizacija
- gibalni izraz
- orientacija
- partitura za ples

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Učitelj naj v kontekstu ustvarjanja vzpostavi varno okolje zaupanja, v katerem lahko dijak z uporabo metod opazovanja, zaznavanja, občutenja in interpretiranja pojavov v prostoru in samega prostora kot celote dostopa do spoznanj o objektivni stvarnosti in prepozna posamične dogodke v improvizacijskem in osnovnem kompozicijskem razvoju.

Učitelj spodbuja dijaka, da s samostojnim in skupinskim delom razvija osnovne improvizirane in vnaprej določene kompozicijske postopke in jih uporablja za odkrivanje (z metodo viharjenja in postavljanja vprašanj) lastnih idej o prostoru, v katerem se giblje. Takšen način praktičnega dela je nujno potreben vstop v vsako učno uro in osnova za individualno in skupinsko delo, pri katerem dijak predstavi lastne ideje, razvija spretnosti skozi preizkušanje in ponavljanje ter išče alternativne rešitve.

Z uporabo metod dela z vizualnim gradivom (slike, fotografije, asociativni zapisi na listih, ki jih dijak razporeja po prostoru) dijak deluje v okolju, ki spodbuja domislice, razvija asociativno mišljenje in spodbuja predstavljanje in izpostavljanje lastnih idej (lažja predstavnost prostorskih kompozicij). Z vzpostavljanjem samostojne in skupinske ustvarjalno problemske situacije dijak ustvarja naloge, ki se nanašajo na njegovo samostojno delo, ali pa pripravlja naloge za manjše skupine.

Učitelj z dijaki oblikuje krajše in daljše nastope.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Pri pouku kompozicije plesa učitelj ocenjuje znanje dijakov na več načinov.

Z oceno praktičnega dela vrednoti in ocenjuje dijakovo kontinuirano izvajanje vaj in nalog v učni situaciji v danem obdobju ocenjevanja glede na mrežni načrt ocenjevanja, ki ga določijo učitelji v strokovnem aktivu.

Učitelj lahko dijaka ocenjuje tudi v enkratni situaciji nastopa, ki ga dijak izvede pred razredom med učno uro. Predstavljeno nalogo (improvizirano nalogo, gibalno sekvenco, gibalni nastop ali demonstracijo gibalne naloge) dijak izvede samostojno ter pri tem uporabi in izvede interpretacijo in nastop.

Učitelj oceni še seminarsko nalogo ali poročilo v obliki zapisa predstave ali dnevnškega zapisa procesa ustvarjanja.

OPISNI KRITERIJI

- » **Interpretacija in sinteza podatkov:** izvedba, izkazovanje razumevanja, naravnost ter lahkotnost izvedbe, osebnost oziroma odrska navzočnost.
- » **Izražanje na različne načine:** dijak izkazuje raznovrstnost oblike in vsebine plesa pri vajah in nastopu.
- » **Sodelovanje v skupini:** dijak deluje kot aktivni posameznik v skupini in vztrajno izkazuje sodelovalen način dela v skupini, pomaga pri iskanju rešitev in izkazuje razvijanje komunikacijskih sposobnosti.
- » **Kvalitativna obvezanost:** dijak izkazuje vnašanje pozitivne energije, radovednosti v učno uro; polno in konsistentno se udeležuje pri izvajanju vaj, nalog in problemskih vprašanj.

- » **Vztrajnost:** s koncentracijo, zbranostjo/prisotnostjo in učinkovito uporabo energije vzdrži ustvarjanje v plesu in gibanju daljše in krajše časovno obdobje.
- » **Energičnost in fizičnost:** stalno izkazuje predanost in zadovoljstvo ob delu in ob tem uporablja energije, ki pripadajo izvajanjemu gibu daljše in krajše časovno obdobje.

UBESEDIJO SVOJE ZAZNAVANJE IN DOŽIVLJANJE USTVARJALNEGA PROCESA, ANALIZIRAJO PLES IN UPRIZORITVENE UMETNOSTI

CILJI

Dijak:

O: razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (plakat, povzetek, opis, pogovor) o usvojenih temah in ogledanih predstavah ter pri izražanju uporablja strokovni jezik;

SC (1.1.1.1)

O: vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja ter ob tem prepozna lastna doživetja;

SC (1.3.1.1)

I: za potrebe analize izraža informacijske potrebe, išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja.

SC (4.1.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» opazuje, presoja praktično delo in aktivno sodeluje pri podajanju analizi;

» pripravi analitični zapis o delu (svojem, skupinskem delu pri pouku, ogledani predstavi).

TERMINI

◦ analitični zapis

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Tema, ki je povezana z analizo, artikulacijo in razvijanjem ter usvajanjem strokovnega jezika, se povezuje tudi z drugimi splošnoizobraževalnimi predmeti. Umetnostna zgodovina je lahko s spoznavanjem likovnih del vir navdiha in idej v razvijanju in iskanju uprizoritvenega ustvarjanja. Zgodovina, filozofija, sociologija in psihologija dijaku omogočajo širšo kontekstualizacijo tako ustvarjanja umetniških del kot njihovo komunikacijo in vlogo v širši družbi. V tem smislu je priporočeno, da učitelj dijaka pri ustnih ali pisnih analizah spodbuja in usmerja k transferju znanja z različnih področij.

Prav tako lahko dijak najde povezave pri usvajanju snovi naravoslovnih predmetov, kot je biologija.

Razumevanje delovanja čutil in poznavanje anatomije človekovega telesa sta nujen in bogat vir informacij. Za

pridobivanje informacij o avtorjih sodobnega plesa dijaki uporabljajo na spletu dostopne informacije in se opolnomočijo za samostojno raziskavo virov.

Priporočljivo je, da učitelj na začetku skupaj z dijaki izvaja primere analize in s tem na praktičnem primeru prikaže načine povezovanja različnih virov.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Pri pouku kompozicije plesa učitelj ocenjuje znanje dijakov na več načinov.

Z oceno praktičnega dela vrednoti in ocenjuje dijakovo kontinuirano izvajanje vaj in nalog v učni situaciji v danem obdobju ocenjevanja glede na mrežni načrt ocenjevanja, ki ga določijo učitelji v strokovnem aktivu.

Učitelj lahko dijaka ocenjuje tudi v enkratni situaciji nastopa, ki ga dijak izvede pred razredom med učno uro. Predstavljeno nalogo (improvizirano nalogo, gibalno sekvenco, gibalni nastop ali demonstracijo gibalne naloge) dijak izvede samostojno ter pri tem uporabi in izvede interpretacijo in nastop.

Učitelj oceni še seminarsko nalogo ali poročilo v obliki zapisa predstave ali dnevniškega zapisa procesa ustvarjanja.

OPISNI KRITERIJI

Kriteriji ocenjevanja zapisa predstave ali dnevniškega zapisa ali druge analize plesnega ali z uprizoritvenimi umetnostmi povezanega dogodka:

- » točna in obširna navedba avtorjev in vseh vključenih izvajalcev ter navedba njihovega vložka v delo;
- » natančno in prodorno zapisana analiza gibalnega jezika predstave z navajanjem značilnosti in posebnosti uporabljenega gibalnega jezika;
- » navedba možnih referenčnih povezav z uporabo iskanja drugih virov po spletu in uporabo digitalnih arhivov, ki so prosto dostopni;
- » navedba vsaj treh najbolj izstopajočih trenutkov predstave, dogodkov in situacij, ki jih dijak zazna in jih natančno napiše;
- » točna navedba morebitnih drugih sodelavcev (scenografija, glasba, svetloba, kostumografija) in analiza povezave vseh elementov predstave v celoto;
- » zapis razmisleka o vsebini predstave.

IMPROVIZACIJA

OBVEZNO

OPIS TEME

Improvizacija je proces spontanega ustvarjanja gibanja ali drugih oblik izražanja. Je svobodna, na videz nestrukturirana, manj tehnično stroga in impulzivna oblika, ki črpa navdih iz vsakodnevnih gibalnih in tudi negibalnih praks in vplivov.

Improvizacija je vedno bila del uprizarjanja, tako na gledališkem in plesnem kot tudi na drugih področjih. V plesnem ustvarjanju je improvizacija vnovičen razmah doživela v šestdesetih letih preteklega stoletja, in sicer s postmodernim plesom.

V plesni improvizaciji je na prvem mestu raziskovanje giba in gibanja. Ob tem je neizogibno, da upoštevamo tri vidike improvizacije: kinetično-kinestetični dogodek gibanja, izrazno sredstvo gibanja (telo) in obliko gibanja.

V ta namen je treba skozi improvizacijo sočasno razvijati:

- zakonitosti gibanja (upoštevanje težnosti, hitrosti, fraziranja, nihaja),
- pravilno anatomsko postavitev telesa, ki je osnova za oblikovanje individualnega gibanja z vsemi njegovimi specifikami,
- obliko, ki jo določa zunanja struktura plesa, ali pa notranji vzgib, ki ga določa posameznik.

Gib in gibanje sta tudi medij komunikacije, sporočanja, pripovedi, (ne)verbalne komunikacije. V razvijanju, prakticiranju in poglobljanju improvizacijske forme je neizogibno, da se dijakovo razumevanje in doživljanje tega medija razvija in pogloblja.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Dijak z danimi osnovnimi smernicami in navodili raziskuje ter usvaja:

- » gib in gibanje kot osnovo plesne improvizacije;
- » principe in metodologije improvizacijske tehnologije;
- » delo s posameznimi deli telesa v vodenih improvizacijskih nalogah in pri tem upošteva ustrezne aspekte pravilne anatomske postavitve telesa, natančno gibanje ter različne dinamike in nasprotja v gibanju;
- » zavestno uporabo teže telesa v ravnotežju in izven ravnotežja, zavestno oblikovanje gibanja glede na dano improvizacijsko nalogo;
- » jasnost pri izvajanju gibanja v različnih smereh v prostoru in vzpostavljanju prostorskih struktur v spontani improvizaciji tako v manjših kot v večjih skupinah;

- » ritem in ritmičnost izvedbe;
- » delo v manjših (v paru in triu) ter večjih skupinah (kvartet ali več).

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

Pouk se izvaja v skupinah, v katerih je največ 16 dijakov. Pri izvajanju teme naj učitelj čas dela s skupino razporedi tako, da ima vsak dijak možnost (in dolžnost) aktivnega preskušanja uprizoritvenih izzivov nalog. Pri nalogah improvizacijske narave naj dijak preizkusi različne vloge in navodila. Čas za izvedbo nalog in ponavljanje ter utrjevanje mora biti vedno odmerjen.

Dijak naj z znanji plesne tehnike (obvladovanje moči, koordinacije in raztega) pri praktičnih nalogah v okviru teme preizkuša pri drugih strokovnih predmetih pridobljena znanja (npr. premeščanje, preurejanje, improviziranje v časovnem in prostorskem aspektu gibanja). Z medpredmetnim povezovanjem dijak dosega večjo prenosljivost znanja, s čimer ustvarjamo pogoje za večjo ustvarjalnost in podjetnost na vseh predmetnih področjih. Večja prenosljivost znanja oblikuje tudi suverenejšo osebnost, ki se lažje sooča z različnimi izzivi v življenju.

IZVAJA IMPROVIZACIJSKE NALOGE, TEHNOLOGIJE, METODE IN PRISTOPE

CILJI

Dijak:

O: je radoveden in raziskuje uprizoritveno improvizacijo in umetniške jezike, se z njimi izraža, razvija domišljijo ter pogloblja in širi znanje tudi na neumetniških področjih;

SC (1.3.3.1)

O: razvija pozitiven odnos do gibanja in improvizacije ter izkazuje sproščenost, naravnost in razumevanje izvajanja nalog, tehnologij, postopkov improviziranja;

SC (3.2.1.2)

O: spoznava različne tehnike sproščanja z namenom ustvarjalnega delovanja in uporablja tiste metode in postopke, ki mu pri tem najbolj koristijo;

SC (3.2.3.2)

I: ozavešča lastno doživljanje in vedenje v odnosih z drugimi in svoje doživljanje uporabi pri skupinskem delu;

SC (3.3.1.1)

I: razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja zanimanja in skrbi za druge;

SC (3.3.2.1)

I: sodeluje in spodbuja pri reševanju izzivov, pri čemer prevzema individualno in skupinsko odgovornost.

SC (5.3.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izvede improvizacijsko nalogo samostojno in v skupini;
- » pozna in razloži več improvizacijskih tehnologij, pristopov in metod ter jih v izvedbi demonstrira;
- » samostojno in v skupini pripravi improvizacijska pravila in jih izvede;
- » zavestno in intuitivno uporablja zvočno spremljavo v improvizaciji, s pomočjo katere ustvarja različne dinamike in kvalitete gibanja;
- » sproščeno, naravno in prosocialno aktivno improvizira v paru in uporablja osnovne principe kontaktne improvizacije (uporaba teže, sprejemanje in dajanje opore, teže, vzgona);
- » opazuje, analizira in artikulira delo drugih in posreduje povratno informacijo, ki je v pomoč in podporo posamezniku ali skupini;
- » v improvizaciji zavestno raziskuje trajanje, obliko, dinamiko in prostor ter zaznave vključi v improvizacijsko delovanje;
- » spozna ustvarjalce improvizacije in prepozna njihova dela in pomen ter jih smiselno umešča v zgodovinski okvir.

TERMINI

◦ improvizacija ◦ kontaktna improvizacija ◦ improvizacijska tehnologija ◦ partitura za ples

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Improvizacija je proces spontanega ustvarjanja gibanja ali drugih oblik izražanja. Je svobodna, na videz nestrukturirana oblika, ki črpa navdih iz vsakodnevnih gibalnih in tudi negibalnih praks in vplivov, in je eden od najpogostejših načinov ustvarjanja plesnega materiala. V tem smislu je pomembno, da dijak intenzivno vstopi v ta del predmeta kompozicija plesa. Z nalogami in vajami učitelj dijaka vpelje v razumevanje giba in gibanja kot temelja plesne improvizacije, pri čemer dijak z različnimi nalogami in postopki vodenih improvizacijskih vaj spozna delo s težo, obliko, časom in prostorom ter pri tem upošteva ustrezne aspekte pravilne anatomske postavitve telesa.

Naloge naj pristopajo k improvizacijskim principom tako, da dijak preizkuša, vadi in usvaja natančno gibanje ter različne dinamike in nasprotja v gibanju, zavestno uporablja težo telesa v ravnotežju in izven ravnotežja, v prostoru izvaja naloge jasno in pri tem uporablja različne smeri in poti v prostoru ter upošteva ritem in ritmičnost v gibanju.

Vse naloge lahko dijak izvaja samostojno ali v skupini. Skupine je treba oblikovati progresivno od para preko tria in manjših do večjih skupin. Priporočena je postopnost pri oblikovanju skupin.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Pri pouku kompozicije plesa učitelj ocenjuje znanje dijakov na več načinov.

Z oceno praktičnega dela vrednoti in ocenjuje dijakovo kontinuirano izvajanje vaj in nalog v učni situaciji v danem obdobju ocenjevanja glede na mrežni načrt ocenjevanja, ki ga določijo učitelji v strokovnem aktivu.

Učitelj lahko dijaka ocenjuje tudi v enkratni situaciji nastopa, ki ga dijak izvede pred razredom med učno uro. Predstavljeno nalogo (improvizirano nalogo, gibalno sekvenco, gibalni nastop ali demonstracijo gibalne naloge) dijak izvede samostojno ter pri tem uporabi in izvede interpretacijo in nastop.

OPISNI KRITERIJI

- » **Interpretacija in sinteza podatkov:** izvedba, izkazovanje razumevanja, naravnost ter lahkotnost izvedbe, osebnost oziroma odrska navzočnost.
- » **Izražanje na različne načine:** dijak izkazuje raznovrstnost oblike in vsebine plesa pri vajah in nastopu.
- » **Sodelovanje v skupini:** dijak deluje kot aktivni posameznik v skupini in vztrajno izkazuje sodelovalen način dela v skupini, pomaga pri iskanju rešitev in izkazuje razvijanje komunikacijskih sposobnosti.
- » **Kvalitativna obvezanost:** dijak izkazuje vnašanje pozitivne energije, radovednosti v učno uro, polno in konsistentno se udeležuje pri izvajanju vaj, nalog in problemskih vprašanj.
- » **Vztrajnost:** s koncentracijo, zbranostjo/prisotnostjo in učinkovito uporabo energije vzdrži ustvarjanje v plesu in gibanju daljše in krajše časovno obdobje.
- » **Energičnost in fizičnost:** stalno izkazuje predanost in zadovoljstvo ob delu in ob tem uporablja energije, ki pripadajo izvajanemu gibu daljše in krajše časovno obdobje.

OSNOVNI ELEMENTI SAMOSTOJNEGA DELA TER DELA V PARU IN SKUPINAH

CILJI

Dijak:

○: spremlja doseganje in spreminjanje načrtovanih ciljev, povezanih z individualnim in skupinskim delom;

SC (3.1.3.2)

○: uživa v ustvarjalnosti, izkazuje predanost in zavzetost v ustvarjanju ter se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih;

SC (1.3.4.1)

○: v ustvarjalnih situacijah samostojno in v skupini razvija osebno prožnost, razvojno miselno naravnost, radovednost, optimizem in ustvarjalnost;

SC (3.1.4.1)

○: pri reševanju izzivov na ustvarjalen način uporablja znanje in izkušnje za ustvarjanje boljših rešitev.

SC (5.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže aktivno samostojno delo pri improvizacijskih nalogah;
- » izkaže aktivno in inovativno sodelovalno delo pri improvizacijskih nalogah v manjših in večjih skupinah;
- » najde, izvede in demonstrira inovativne rešitve v improvizacijskih nalogah, tehnologijah in postopkih ter predlaga rešitve v skupinskem delu;
- » v improvizaciji izkaže natančno izvedbo dane naloge in prikaže jasno izvedene elemente prostora, časa, oblike in odnosov tako v samostojnih nalogah kot v nalogah, ki vključujejo manjšo ali večjo skupino;
- » pri improvizacijskih nalogah zavestno uporablja že usvojene načine ustvarjanja in dela;
- » prikaže razvito zaznavanje, razumevanje in uporabo pravilne anatomske telesne postavitve v improvizacijskih nalogah in to uspešno uporabi.

TERMINI

◦ improvizacija ◦ kontaktna improvizacija ◦ anatomska postavitve

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Učitelj naj v kontekstu ustvarjanja vzpostavi varno okolje zaupanja, v katerem lahko dijak z uporabo metod opazovanja, zaznavanja, občutenja in interpretiranja pojavov v prostoru in samega prostora kot celote dostopa do spoznanj o objektivni stvarnosti in prepozna posamične dogodke v improvizacijskem in osnovnem kompozicijskem razvoju.

Učitelj spodbuja dijaka, da s samostojnim in skupinskim delom razvija osnovne improvizirane in vnaprej določene kompozicijske postopke in jih uporablja za odkrivanje (z metodo viharjenja in postavljanja vprašanj) lastnih idej o prostoru, v katerem se giblje. Takšen način praktičnega dela je nujno potreben vstop v vsako učno uro in osnova za individualno in skupinsko delo, pri katerem dijak predstavi lastne ideje, razvija spretnosti skozi preizkušanje in ponavljanje ter išče alternativne rešitve.

Z uporabo metod dela z vizualnim gradivom (slike, fotografije, asociativni zapisi na listih, ki jih dijak razporeja po prostoru) dijak deluje v okolju, ki spodbuja domislice, razvija asociativno mišljenje in spodbuja predstavljanje in izpostavljanje lastnih idej (lažja predstavnost prostorskih kompozicij). Z vzpostavljanjem samostojne in skupinske ustvarjalno problemske situacije dijak ustvarja naloge, ki se nanašajo na njegovo samostojno delo, ali pa pripravlja naloge za manjše skupine.

Učitelj z dijaki oblikuje krajše in daljše nastope.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Pri pouku kompozicije plesa učitelj ocenjuje znanje dijakov na več načinov.

Z oceno praktičnega dela vrednoti in ocenjuje dijakovo kontinuirano izvajanje vaj in nalog v učni situaciji v danem obdobju ocenjevanja glede na mrežni načrt ocenjevanja, ki ga določijo učitelji v strokovnem aktivu.

Učitelj lahko dijaka ocenjuje tudi v enkratni situaciji nastopa, ki ga dijak izvede pred razredom med učno uro. Predstavljeno nalogo (improvizirano nalogo, gibalno sekvenco, gibalni nastop ali demonstracijo gibalne naloge) dijak izvede samostojno in pri tem uporabi in izvede interpretacijo in nastop.

Učitelj oceni še seminarsko nalogo ali poročilo v obliki zapisa predstave ali dnevnškega zapisa procesa ustvarjanja.

OPISNI KRITERIJI

- » **Interpretacija in sinteza podatkov:** izvedba, izkazovanje razumevanja, naravnost ter lahkotnost izvedbe, osebnost oziroma odrska navzočnost.
- » **Izražanje na različne načine:** dijak izkazuje raznovrstnost oblike in vsebine plesa pri vajah in nastopu.
- » **Sodelovanje v skupini:** dijak deluje kot aktivni posameznik v skupini in vztrajno izkazuje sodelovalen način dela v skupini, pomaga pri iskanju rešitev in izkazuje razvijanje komunikacijskih sposobnosti.
- » **Kvalitativna obvezanost:** dijak izkazuje vnašanje pozitivne energije, radovednosti v učno uro, polno in konsistentno se udeležuje pri izvajanju vaj, nalog in problemskih vprašanj.

- » **Vztrajnost:** s koncentracijo, zbranostjo/prisotnostjo in učinkovito uporabo energije vzdrži ustvarjanje v plesu in gibanju daljše in krajše časovno obdobje.
- » **Energičnost in fizičnost:** stalno izkazuje predanost in zadovoljstvo ob delu in ob tem uporablja energije, ki pripadajo izvajanemu gibu daljše in krajše časovno obdobje.

OPAZOVANJE, ANALIZA, PRESOJA IMPROVIZACIJSKEGA DELA

CILJI

Dijak:

O: razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (plakat, povzetek, opis, pogovor) o usvojenih temah in ogledanih predstavah ter pri izražanju uporablja strokoven jezik;

SC (1.1.1.1)

O: se izraža z ustrezno terminologijo predmeta in skrbi za ustrezno govorno in pisno raven svojega strokovnega jezika;

SC (1.1.2.2)

O: razvija spretnosti aktivnega poslušanja in gledanja, asertivne komunikacije, izražanja zanimanja za delo in skrbi za druge;

SC (3.3.2.1)

I: ob analizi in vrednotenju raznolikih plesnih izvedb, koreografij in kontekstov razvija razumevanje plesne umetnosti ter kritično razmišlja o njenem izrazu, pomenu in estetskih vrednotah.

SC (1.1.4.1 | 2.2.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izvede in razloži improvizacijske zapise, partiture, naloge;
- » razloži improvizacijske metode, partiture, tehnologije;
- » samostojno interpretira postopke improvizacije;
- » izkaže jasnost pri izvajanju gibanja v različnih smereh v prostoru in vzpostavljanju prostorskih struktur v spontani improvizaciji tako v manjših kot v večjih skupinah;
- » umešča in razpravlja o različnih improvizacijskih postopkih v zgodovini plesne improvizacije.

TERMINI

◦ analiza ◦ score ◦ partitura

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Tema, ki je povezana z analizo, artikulacijo in razvijanjem ter usvajanjem strokovnega jezika, se povezuje tudi z drugimi splošnoizobraževalnimi predmeti. Umetnostna zgodovina je lahko s spoznavanjem likovnih del vir

navdiha in idej v razvijanju in iskanju uprizoritvenega ustvarjanja. Zgodovina, filozofija, sociologija in psihologija dijaku omogočajo širšo kontekstualizacijo tako ustvarjanja umetniških del kot njihovo komunikacijo in vlogo v širši družbi. V tem smislu je priporočeno, da učitelj dijaka pri ustnih ali pisnih analizah spodbuja in usmerja k transferju znanja z različnih področij.

Učitelj naj bo aktiven tudi v prenašanju analize med posamezniki in med skupinami. Dijak naj postopoma odkriva način pozitivnih afirmacij pri analizi dela.

Prav tako lahko dijak najde povezave pri usvajanju snovi naravoslovnih predmetov, kot je biologija. Razumevanje delovanja čutil in poznavanje anatomije človekovega telesa sta nujen in bogat vir informacij. Za pridobivanje informacij o avtorjih sodobnega plesa dijaki uporabljajo na spletu dostopne informacije in se opolnomočijo za samostojno raziskavo virov.

Priporočljivo je, da učitelj na začetku skupaj z dijaki izvaja primere analize in s tem na praktičnem primeru prikaže načine povezovanja različnih virov.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Pri pouku kompozicije plesa učitelj ocenjuje znanje dijakov na več načinov.

Z oceno praktičnega dela vrednoti in ocenjuje dijakovo kontinuirano izvajanje vaj in nalog v učni situaciji v danem obdobju ocenjevanja glede na mrežni načrt ocenjevanja, ki ga določijo učitelji v strokovnem aktivu.

Učitelj lahko dijaka ocenjuje tudi v enkratni situaciji nastopa, ki ga dijak izvede pred razredom med učno uro. Predstavljeno nalogo (improvizirano nalogo, gibalno sekvenco, gibalni nastop ali demonstracijo gibalne naloge) dijak izvede samostojno in pri tem uporabi ter izvede interpretacijo in nastop.

Učitelj oceni še seminarsko nalogo ali poročilo v obliki zapisa predstave ali dnevniškega zapisa procesa ustvarjanja.

OPISNI KRITERIJI

Kriteriji ocenjevanja zapisa predstave ali dnevniškega zapisa ali druge analize plesnega ali z uprizoritvenimi umetnostmi povezanega dogodka:

- » točna in obširna navedba avtorjev in vseh vključenih izvajalcev ter navedba njihovega vložka v delo;
- » natančno in prodorno zapisana analiza gibalnega jezika predstave z navajanjem značilnosti in posebnosti uporabljenega gibalnega jezika;
- » navedba možnih referenčnih povezav z uporabo iskanja drugih virov po spletu in uporabo digitalnih arhivov, ki so prosto dostopni;
- » navedba vsaj treh najbolj izstopajočih trenutkov predstave, dogodkov in situacij, ki jih dijak zazna in jih natančno napiše;

- » točna navedba morebitnih drugih sodelavcev (scenografija, glasba, svetloba, kostumografija) in analiza povezave vseh elementov predstave v celoto;
- » zapis razmisleka o vsebini predstave.

METODE KONSTRUIRANJA I

OBVEZNO

OPIS TEME

Tematski sklop metode konstruiranja I je korak naprej od aktivnosti plesanja (ustvarjanje in plesna improvizacija) proti aktivnosti ustvarjanja ali komponiranja plesa. Dijak s tem vstopi v dožemanje plesa kot umetniške oblike in se postopoma začne poglobljeno ukvarjati s plesno kompozicijo. Ob tem razvija svoj umetniški talent in zavedanje o estetski vrednosti dela.

V okviru kompozicije plesa se dijak sreča z znanjem o plesu, ki ga lahko pridobi skozi izkustveno obliko dela, ustvarjanje in izvajanje pred drugimi (nastop) ter ne nazadnje skozi opazovanje plesa.

Dijakova uspešnost v kompozicijskem delu temelji na individualni umetniški nadarjenosti in inspiraciji, širokem gibalnem besednjaku kot sredstvu izražanja in znanju o tem, kako ustvarjati oblike in strukture plesa.

Metode konstruiranja v prvem sklopu predstavljajo kompleksnejši pristop pri ustvarjanju plesnega materiala in oblikovanju kompozicijskih enot, pri čemer dijak črpa pridobljene izkušnje in znanje iz predhodnih vsebinskih sklopov. Dijak se seznani s pomeni in odnosi med pojmi kompozicija, študija, koreografija, estetika, umetniško delo in estetska izkušnja. Ta sklop zaobjema tudi delo z glasbenimi predlogami, pri katerem dijak preskuša in odkriva povezave med plesom in glasbo, ki so v dialoškem razmerju.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Dijak ustvarja krajše plesne solo kompozicije ter upošteva elemente konstrukcije in načine obdelovanja in sestavljanja pri:

- » izboru vzgiba za ples;
- » oblikovanju motiva;
- » variiranju motiva s prenašanjem izvedbe gibalne ideje glede na navodila;
- » ponavljanju kot postopku manipulacije komponent hitrost in čas, kontrastnost in poudarki;
- » oblikovanju gibalnih sekvenc in fraz s poudarkom na ritmu;
- » uporabi prostorskih posebnosti in vzpostavljanju odnosov znotraj materiala;
- » strukturiranju krajše plesne solo kompozicije;
- » predstavitvi plesne kompozicije sošolcem, učiteljem, javnosti;
- » zapisovanju in verbalni predstavitvi lastnega procesa.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

Učitelj naj v kontekstu ustvarjanja vzpostavi varno okolje zaupanja, v katerem lahko dijak z uporabo metod opazovanja, zaznavanja, občutenja in interpretiranja pojavov v prostoru in samega prostora kot celote dostopa do spoznanj o objektivni stvarnosti in prepozna posamične dogodke v improvizacijskem in osnovnem kompozicijskem razvoju.

Učitelj spodbuja dijaka, da s samostojnim in skupinskim delom razvija osnovne improvizirane in vnaprej določene kompozicijske postopke in jih uporablja za odkrivanje (z metodo viharjenja in postavljanja vprašanj) lastnih idej o prostoru, v katerem se giblje. Takšen način praktičnega dela je nujno potreben vstop v vsako učno uro in osnova za individualno in skupinsko delo, pri katerem dijak predstavi lastne ideje, razvija spretnosti skozi preizkušanje in ponavljanje ter išče alternativne rešitve.

Z uporabo metod dela z vizualnim gradivom (slike, fotografije, asociativni zapisi na listih, ki jih dijak razporeja po prostoru) dijak deluje v okolju, ki spodbuja domislice, razvija asociativno mišljenje in spodbuja predstavljanje in izpostavljanje lastnih idej (lažja predstavnost prostorskih kompozicij). Z vzpostavljanjem samostojne in skupinske ustvarjalno problemske situacije dijak ustvarja naloge, ki se nanašajo na njegovo samostojno delo, ali pa pripravlja naloge za manjše skupine.

Pri učenju plesa kot umetniške oblike je treba zagotoviti sočasen razvoj strukturiranega kompozicijskega znanja in umetniškosti, ki sledi bolj intuitivnim in individualnim načinom izražanja. Priporočeno je, da učitelj pristopi h komponiranju plesa dijaka tako, da omogoča dostopanje do širokega nabora pristopov in znanj avtorjev sodobnega plesa s pomočjo dokumentacije, video posnetkov, ogledov predstav in dobrih praks. Z izpostavitvijo dijaka novim znanjem mu omogoči vir informacij, ki ga obogatijo in motivirajo k preizkušanju in napredovanju v učenju o umetnosti.

Učitelj z dijaki oblikuje krajše in daljše solo nastope.

IZBOR VZGIBA ZA PLES IN OBLIKOVANJE MOTIVA

CILJI

Dijak:

🟡: se izraža z ustrezno terminologijo kompozicije plesa in skrbi za ustrezno govorno in pisno raven svojega strokovnega jezika;

SC (1.1.2.2)

🟡: je radoveden in raziskuje materiale in umetniške jezike, se z njimi izraža, razvija domišljijo ter pogloblja in širi znanje tudi na neumetniških področjih;

SC (1.3.3.1)

🟡: razvija pozitiven odnos do gibanja in ustvarjanja z gibom in gibanjem;

SC (3.2.1.2)

I: izraža informacijske potrebe, išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja in nove informacije učinkovito vključuje v svoje ustvarjalne postopke;

SC (4.1.1.1)

I: pri reševanju izzivov na ustvarjalen način uporablja znanje in izkušnje za ustvarjanje boljših rešitev.

SC (5.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » ustrezno izbere vzgib za ples, ga utemelji in uporabi za razvoj motiva;
- » usvoji in razume različne vzgibe za ples;
- » se odloči za obliko plesa;
- » ustvari motiv, ki ga lahko v nadaljnjem postopku raznovrstno razvije;
- » opazuje, vrednoti in analizira svoje delo in v skladu s tem izvaja selekcijo ustvarjenega materiala.

TERMINI

◦ vzgib ◦ konstruiranje plesa ◦ solo format ◦ motiv

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Učitelj naj v kontekstu ustvarjanja vzpostavi varno okolje zaupanja, v katerem lahko dijak z uporabo metod opazovanja, zaznavanja, občutenja in interpretiranja pojavov v prostoru in samega prostora kot celote dostopa do spoznanj o objektivni stvarnosti in prepoznava posamične dogodke v improvizacijskem in kompozicijskem razvoju. Učitelj spodbuja dijaka, da s samostojnim delom razvija kompozicijski postopek in ga uporabi za odkrivanje (z metodo viharjenja in postavljanja vprašanj) lastnih idej o prostoru, v katerem se giblje. Takšen način praktičnega dela je nujno potreben vstop v vsako učno uro in osnova za individualno in skupinsko delo, pri katerem dijak predstavi lastne ideje, razvija spretnosti skozi preizkušanje in ponavljanje ter išče alternativne rešitve.

Z uporabo metod dela z materialom za vzgib dijak deluje v okolju, ki spodbuja domislice, razvija asociativno mišljenje in spodbuja predstavljanje in izpostavljanje lastnih idej. Učitelj naj čim večkrat pozove izmenjavo mnenj v manjših skupinah, parih ali večjih skupinah z namenom, da se dijaki med seboj spodbujajo in navdihujejo.

Z vzpostavljanjem samostojne in skupinske ustvarjalno problemske situacije dijak ustvarja naloge, ki se nanašajo na njegovo samostojno delo, ali pa pripravlja naloge za manjše skupine.

Občasno, vendar redno, je priporočeno, da dijaki svoj napredek prikažejo drugim in z njimi dialoško sodelujejo.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Pri pouku kompozicije plesa učitelj ocenjuje znanje dijakov na več načinov.

Z oceno praktičnega dela vrednoti in ocenjuje dijakovo kontinuirano izvajanje vaj in nalog v učni situaciji v danem obdobju ocenjevanja glede na mrežni načrt ocenjevanja, ki ga določijo učitelji v strokovnem aktivu.

Učitelj lahko dijaka ocenjuje tudi v enkratni situaciji nastopa, ki ga dijak izvede pred razredom med učno uro. Predstavljeno nalogo (improvizirano nalogo, gibalno sekvenco, gibalni nastop ali demonstracijo gibalne naloge) dijak izvede samostojno in pri tem uporabi in izvede interpretacijo in nastop.

Učitelj oceni še seminarsko nalogo ali poročilo v obliki zapisa predstave ali dnevniškega zapisa procesa ustvarjanja.

OPISNI KRITERIJI

- » **Interpretacija in sinteza podatkov:** izvedba, izkazovanje razumevanja, naravnost ter lahkotnost izvedbe, osebnost oziroma odrska navzočnost.
- » **Izražanje na različne načine:** dijak izkazuje raznovrstnost oblike in vsebine plesa pri vajah in nastopu.
- » **Sodelovanje v skupini:** dijak deluje kot aktivni posameznik v skupini in vztrajno izkazuje sodelovalen način dela v skupini, pomaga pri iskanju rešitev in izkazuje razvijanje komunikacijskih sposobnosti.
- » **Kvalitativna obvezanost:** dijak izkazuje vnašanje pozitivne energije, radovednosti v učno uro, polno in konsistentno se udeležuje pri izvajanju vaj, nalog in problemskih vprašanj.
- » **Vztrajnost:** s koncentracijo, zbranostjo/prisotnostjo in učinkovito uporabo energije vzdrži ustvarjanje v plesu in gibanju daljše in krajše časovno obdobje.
- » **Energičnost in fizičnost:** stalno izkazuje predanost in zadovoljstvo ob delu in ob tem uporablja energije, ki pripadajo izvajanemu gibu daljše in krajše časovno obdobje.

VARIIRANJE IN PONAVLJANJE

CILJI

Dijak:

O: se izraža z ustrezno terminologijo predmeta in skrbi za ustrezno govorno in pisno raven svojega strokovnega jezika;

SC (1.1.2.2)

O: je radoveden in raziskuje materiale in umetniške jezike, se z njimi izraža, razvija domišljijo ter pogloblja in širi znanje;

SC (1.3.3.1)

O: razvija osebno prožnost, razvojno miselno naravnost, radovednost, optimizem in ustvarjalnost;

SC (3.1.4.1)

O: razvija spretnosti aktivnega poslušanja in gledanja, asertivne komunikacije, izražanja zanimanja in skrbi za druge;

SC (3.3.2.1)

I: pri reševanju izzivov na ustvarjalen način uporablja znanje in izkušnje za ustvarjanje boljših rešitev.

SC (5.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » samostojno pod mentorskim vodstvom uporabi in modulira komponente časa, prostora, odnosov med materiali in akcije za razvoj motiva v raznovrstne plesne materiale;
- » variira in ponavlja motiv glede na navodila in ustvari raznolik plesni material;
- » uporabi prostorske posebnosti za gradnjo kompozicije;
- » uporablja odnosnost znotraj materiala in anatomske postavitve telesa za razvijanje materiala;
- » razvija inovativnost in kritičnost pri selekciji ustvarjenega materiala;
- » razvija gibalno idejo za solo ples;
- » razvija motiv z variacijami in uporabi ponavljanje kot element konstrukcije za solo.

TERMINI

◦ motiv ◦ variacija ◦ prostor ◦ čas ◦ odnosnost ◦ vzgibi

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Učitelj naj v kontekstu ustvarjanja vzpostavi varno okolje zaupanja, v katerem lahko dijak z uporabo metod opazovanja, zaznavanja, občutenja in interpretiranja pojavov v prostoru in samega prostora kot celote dostopa do spoznanj o objektivni stvarnosti in prepozna posamične dogodke v improvizacijskem in kompozicijskem razvoju. Učitelj spodbuja dijaka, da s samostojnim delom razvija kompozicijski postopek in ga uporabi za odkrivanje (z metodo viharjenja in postavljanja vprašanj) lastnih idej o prostoru, v katerem se giblje. Takšen način praktičnega dela je nujno potreben vstop v vsako učno uro in osnova za individualno in skupinsko delo, pri katerem dijak predstavi lastne ideje, razvija spretnosti skozi preizkušanje in ponavljanje ter išče alternativne rešitve.

Z uporabo metod dela z materialom za vzgib dijak deluje v okolju, ki spodbuja domislice, razvija asociativno mišljenje in spodbuja predstavljanje in izpostavljanje lastnih idej. Učitelj naj čim večkrat pozove izmenjavo mnenj v manjših skupinah, parih ali večjih skupinah z namenom, da se dijaki med seboj spodbujajo in navdihujejo.

Z vzpostavljanjem samostojne in skupinske ustvarjalno problemske situacije dijak ustvarja naloge, ki se nanašajo bodisi na njegovo samostojno delo ali pa pripravlja naloge za manjše skupine.

Občasno, vendar redno, je priporočeno, da dijaki svoj napredek prikažejo drugim in z njimi dialoško sodelujejo.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Pri pouku kompozicije plesa učitelj ocenjuje znanje dijakov na več načinov.

Z oceno praktičnega dela vrednoti in ocenjuje dijakovo kontinuirano izvajanje vaj in nalog v učni situaciji v danem obdobju ocenjevanja glede na mrežni načrt ocenjevanja, ki ga določijo učitelji v strokovnem aktivu.

Učitelj lahko dijaka ocenjuje tudi v enkratni situaciji nastopa, ki ga dijak izvede pred razredom med učno uro. Predstavljeno nalogo (improvizirano nalogo, gibalno sekvenco, gibalni nastop ali demonstracijo gibalne naloge) dijak izvede samostojno ter pri tem uporabi in izvede interpretacijo in nastop.

Učitelj oceni še seminarsko nalogo ali poročilo v obliki zapisa predstave ali dnevniškega zapisa procesa ustvarjanja.

OPISNI KRITERIJI

- » **Interpretacija in sinteza podatkov:** izvedba, izkazovanje razumevanja, naravnost ter lahkotnost izvedbe, osebnost oziroma odrska navzočnost.
- » **Izražanje na različne načine:** dijak izkazuje raznovrstnost oblike in vsebine plesa pri vajah in nastopu.
- » **Sodelovanje v skupini:** dijak deluje kot aktivni posameznik v skupini in vztrajno izkazuje sodelovalen način dela v skupini, pomaga pri iskanju rešitev in izkazuje razvijanje komunikacijskih sposobnosti.
- » **Kvalitativna obvezanost:** dijak izkazuje vnašanje pozitivne energije, radovednosti v učno uro, polno in konsistentno se udeležuje pri izvajanju vaj, nalog in problemskih vprašanj.

- » **Vztrajnost:** s koncentracijo, zbranostjo/prisotnostjo in učinkovito uporabo energije vzdrži ustvarjanje v plesu in gibanju daljše in krajše časovno obdobje.
- » **Energičnost in fizičnost:** stalno izkazuje predanost in zadovoljstvo ob delu in ob tem uporablja energije, ki pripadajo izvajanjemu gibu daljše in krajše časovno obdobje.

SOLO PLESNA KOMPOZICIJA

CILJI

Dijak:

O: je radoveden in raziskuje materiale in umetniške jezike, se z njimi izraža, razvija domišljijo ter pogloblja in širi znanje tudi na neumetniških področjih;

SC (1.3.3.1)

O: uživa v ustvarjalnosti, se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih;

SC (1.3.4.1)

O: razvija osebno prožnost, razvojno miselno naravnost, radovednost, optimizem in ustvarjalnost;

SC (3.1.4.1)

O: pri reševanju izzivov na ustvarjalen način uporablja znanje in izkušnje za ustvarjanje boljših rešitev;

SC (5.1.2.1)

O: z reševanjem izzivov pridobiva nove izkušnje in jih upošteva pri sprejemanju nadaljnjih odločitev;

SC (5.3.5.1)

I: s pomočjo plesa prepoznava lastne vrednote v povezavi s trajnostnim razvojem.

SC (2.1.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izbira in razvija gibalno idejo za svoj solo ples;
- » variiranje in ponavljanje uporabi kot način grajenja solo plesa;
- » motiv razvije v fraze in sekvence;
- » prikaže obvladovanje zakonitosti odrskega prostora in razvija odrsko prisotnost (prezenco);
- » prikaže in izvede solo ples in pri tem izkaže izvajalske spretnosti in znanje, doslednost pri delu in delovne navade;
- » predstavi svoj solo plesno kompozicijo sošolcem, učiteljem, javnosti.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Učitelj naj v kontekstu ustvarjanja vzpostavi varno okolje zaupanja, v katerem lahko dijak z uporabo metod opazovanja, zaznavanja, občutenja in interpretiranja pojavov v prostoru in samega prostora kot celote dostopa do spoznanj o objektivni stvarnosti in prepoznavajo posamične dogodke v improvizacijskem in

kompozicijskem razvoju. Učitelj spodbuja dijaka, da s samostojnim delom razvija kompozicijski postopek in ga uporabi za odkrivanje (z metodo viharjenja in postavljanja vprašanj) lastnih idej o prostoru, v katerem se giblje. Takšen način praktičnega dela je nujno potreben vstop v vsako učno uro in osnova za individualno in skupinsko delo, pri katerem dijak predstavi lastne ideje, razvija spretnosti skozi preizkušanje in ponavljanje ter išče alternativne rešitve.

Z uporabo metod dela z materialom za vzgib dijak deluje v okolju, ki spodbuja domislice, razvija asociativno mišljenje in spodbuja predstavljanje in izpostavljanje lastnih idej. Učitelj naj čim večkrat pozove izmenjavo mnenj v manjših skupinah, parih ali večjih skupinah z namenom, da se dijaki med seboj spodbujajo in navdihujejo.

Z vzpostavljanjem samostojne in skupinske ustvarjalno problemske situacije dijak ustvarja naloge, ki se nanašajo na njegovo samostojno delo, ali pa pripravlja naloge za manjše skupine.

Občasno, vendar redno, je priporočeno, da dijaki svoj napredek prikažejo drugim in z njimi dialoško sodelujejo.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Pri pouku kompozicije plesa učitelj ocenjuje znanje dijakov na več načinov.

Z oceno praktičnega dela vrednoti in ocenjuje dijakovo kontinuirano izvajanje vaj in nalog v učni situaciji v danem obdobju ocenjevanja glede na mrežni načrt ocenjevanja, ki ga določijo učitelji v strokovnem aktivu.

Učitelj lahko dijaka ocenjuje tudi v enkratni situaciji nastopa, ki ga dijak izvede pred razredom med učno uro. Predstavljeno nalogo (improvizirano nalogo, gibalno sekvenco, gibalni nastop ali demonstracijo gibalne naloge) dijak izvede samostojno ter pri tem uporabi in izvede interpretacijo in nastop.

Učitelj oceni še seminarsko nalogo ali poročilo v obliki zapisa predstave ali dnevniškega zapisa procesa ustvarjanja.

OPISNI KRITERIJI

- » **Interpretacija in sinteza podatkov:** izvedba, izkazovanje razumevanja, naravnost ter lahkotnost izvedbe, osebnost oziroma odrska navzočnost.
- » **Izražanje na različne načine:** dijak izkazuje raznovrstnost oblike in vsebine plesa pri vajah in nastopu.
- » **Sodelovanje v skupini:** dijak deluje kot aktivni posameznik v skupini in vztrajno izkazuje sodelovalen način dela v skupini, pomaga pri iskanju rešitev in izkazuje razvijanje komunikacijskih sposobnosti.
- » **Kvalitativna obvezanost:** dijak izkazuje vnašanje pozitivne energije, radovednosti v učno uro, polno in konsistentno se udeležuje pri izvajanju vaj, nalog in problemskih vprašanj.

- » **Vztrajnost:** s koncentracijo, zbranostjo/prisotnostjo in učinkovito uporabo energije vzdrži ustvarjanje v plesu in gibanju daljše in krajše časovno obdobje.
- » **Energičnost in fizičnost:** stalno izkazuje predanost in zadovoljstvo ob delu in ob tem uporablja energije, ki pripadajo izvajanjemu gibu daljše in krajše časovno obdobje.

OPAZOVANJE, ANALIZA, PRESOJA SOLO KOMPOZICIJE

CILJI

Dijak:

○: se izraža z ustrezno terminologijo predmeta in skrbi za ustrezno govorno in pisno raven svojega strokovnega jezika;

SC (1.1.2.2)

○: intuitivno ali zavestno (individualno in v skupini) vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja ter ob tem prepozna lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo;

SC (1.3.1.1)

○: razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja zanimanja in skrbi za druge;

SC (3.3.2.1)

○: krepi zmožnosti razumevanja in prevzemanja perspektive drugega.

SC (3.3.4.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zapiše in verbalno predstavi svoj proces nastajanja sola drugim dijakom;
- » aktivno opazuje, analizira in presoja svoje delo in delo drugih;
- » razloži in uporablja strokovno terminologijo: vzgib, motiv, variacija, zaporednost, kompozicija, improvizacija, struktura, sekvenca, koreografija;
- » razlikuje med tipi plesa;
- » analizira izbor variacij za razvoj materiala in utemelji svoje odločitve.

TERMINI

- motiv ◦ refleksija ◦ povratna informacija ◦ kompozicija ◦ solo ples ◦ sekvenca ◦ koreografija
- zaporednost

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Tema, ki je povezana z analizo, artikulacijo in razvijanjem ter usvajanjem strokovnega jezika, se povezuje tudi z drugimi splošnoizobraževalnimi predmeti. Umetnostna zgodovina je lahko s spoznavanjem likovnih del vir

navdih in idej v razvijanju in iskanju uprizoritvenega ustvarjanja. Zgodovina, filozofija, sociologija in psihologija dijaku omogočajo širšo kontekstualizacijo tako ustvarjanja umetniških del kot njihovo komunikacijo in vlogo v širši družbi. V tem smislu je priporočeno, da učitelj dijaka pri ustnih ali pisnih analizah spodbuja in usmerja k transferju znanja z različnih področij.

Učitelj naj bo aktiven tudi v prenašanju analize med posamezniki in med skupinami. Dijak naj postopoma odkriva način pozitivnih afirmacij pri analizi dela.

Prav tako lahko dijak najde povezave pri usvajanju snovi naravoslovnih predmetov, kot je biologija. Razumevanje delovanja čutil in poznavanje anatomije človekovega telesa sta nujen in bogat vir informacij. Za pridobivanje informacij o avtorjih sodobnega plesa dijaki uporabljajo na spletu dostopne informacije in se opolnomočijo za samostojno raziskavo virov.

Priporočljivo je, da učitelj na začetku skupaj z dijaki izvaja primere analize in s tem na praktičnem primeru prikaže načine povezovanja različnih virov.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Pri pouku kompozicije plesa učitelj ocenjuje znanje dijakov na več načinov.

Z oceno praktičnega dela vrednoti in ocenjuje dijakovo kontinuirano izvajanje vaj in nalog v učni situaciji v danem obdobju ocenjevanja glede na mrežni načrt ocenjevanja, ki ga določijo učitelji v strokovnem aktivu.

Učitelj lahko dijaka ocenjuje tudi v enkratni situaciji nastopa, ki ga dijak izvede pred razredom med učno uro. Predstavljeno nalogo (improvizirano nalogo, gibalno sekvenco, gibalni nastop ali demonstracijo gibalne naloge) dijak izvede samostojno ter pri tem uporabi in izvede interpretacijo in nastop.

Učitelj oceni še seminarsko nalogo ali poročilo v obliki zapisa predstave ali dnevniškega zapisa procesa ustvarjanja.

OPISNI KRITERIJI

Kriteriji ocenjevanja zapisa predstave ali dnevniškega zapisa ali druge analize plesnega ali z uprizoritvenimi umetnostmi povezanega dogodka:

- » točna in obširna navedba avtorjev in vseh vključenih izvajalcev ter navedba njihovega vložka v delo;
- » natančno in prodorno zapisana analiza gibalnega jezika predstave z navajanjem značilnosti in posebnosti uporabljenega gibalnega jezika;
- » navedba možnih referenčnih povezav z uporabo iskanja drugih virov po spletu in uporabo digitalnih arhivov, ki so prosto dostopni;
- » navedba vsaj treh najbolj izstopajočih trenutkov predstave, dogodkov in situacij, ki jih dijak zazna in jih natančno napiše;

- » točna navedba morebitnih drugih sodelavcev (scenografija, glasba, svetloba, kostumografija) in analiza povezave vseh elementov predstave v celoto;
- » zapis razmisleka o vsebini predstave.

METODE KONSTRUIRANJA II

OBVEZNO

OPIS TEME

Metode konstruiranja II so v tem drugem sklopu namenjene nadgradnji znanja o plesu kot umetniški obliki s preizkušanjem, ustvarjanjem in oblikovanjem, izvajanjem tem opazovanjem plesa. Z že pridobljenimi umetniškimi spretnostmi in intuitivnimi inspiracijami dijak razvije širok gibalni besednjak kot medij, s katerim se izraža, in usvoji znanja, s katerimi lahko ustvari oblike in strukture plesa.

Pri ustvarjanju dijak v samostojnem in skupinskem delu nadgradi razvoj motiva iz solo kompozicij v motiv za skupino. Usvoji razvoj in variacije motiva ter poglobi znanje o aspektih časa, prostora, akcij in kvalitet in odnosov pri oblikovanju fraz sekvenc, kompozicij ter različnih tipov oblik plesa.

Poseben sklop dela je namenjen povezavi giba, zvoka oziroma plesa in glasbe. Odnos plesa in glasbe se razvija kot dialog; v okviru tega koncepta dijak najprej skupaj z učiteljem in nato samostojno analizira različne tipe srečanj med medijema (prikazu na primerih sledijo izkustveno učenje, opazovanje in presojanje). Posledično dijaki predlagajo in izberejo glasbo za svoje skupinske kompozicije.

Plesna dela (solo in skupinska) dijaki predstavijo javno na zaključni prireditvi, sicer pa vsa izvedejo na internih šolskih (komisijskih) nastopih. S tem dijak razvija interpretacijske sposobnosti in znanja.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Vsebinski sklop metode konstruiranja II omogoča dijaku, da raziskuje in usvaja:

- » skupino kot izrazni element z upoštevanjem številčnosti skupine, njeno postavitvev in obliko,
- » oblikovanje motiva za skupino, njegov razvoj in variiranje z namenom oblikovanja skupinskega gibalnega materiala,
- » vidike časa, prostora, akcije in odnosov v materialu v skupini,
- » raziskavo povezav med zvokom, glasbo in zvočno spremljavo,
- » možnosti vsebinske teme za nastop (solo ali skupinsko),
- » konceptualizacijo koreografskih postopkov,
- » izvajanje uprizoritev (javnih ali internih),
- » zgodovinske okvire umetniškega plesa teoretično in izkustveno,
- » strokovni jezik za izmenjavo in komunikacijo v skupini,
- » strokovni govorni in praktični prikaz in utemeljitev dosežkov.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

Učitelj naj v kontekstu ustvarjanja vzpostavi varno okolje zaupanja, v katerem lahko dijak z uporabo metod opazovanja, zaznavanja, občutenja in interpretiranja pojavov v prostoru in samega prostora kot celote dostopa do spoznanj o objektivni stvarnosti in prepozna posamične dogodke v improvizacijskem in osnovnem kompozicijskem razvoju.

Učitelj spodbuja dijaka, da s samostojnim in skupinskim delom razvija osnovne improvizirane in vnaprej določene kompozicijske postopke in jih uporablja za odkrivanje (z metodo viharjenja in postavljanja vprašanj) lastnih idej o prostoru, v katerem se giblje. Takšen način praktičnega dela je nujno potreben vstop v vsako učno uro in osnova za individualno in skupinsko delo, pri katerem dijak predstavi lastne ideje, razvija spretnosti skozi preizkušanje in ponavljanje ter išče alternativne rešitve.

Z uporabo metod dela z vizualnim gradivom (slike, fotografije, asociativni zapisi na listih, ki jih dijak razporeja po prostoru) dijak deluje v okolju, ki spodbuja domislice, razvija asociativno mišljenje in spodbuja predstavljanje in izpostavljanje lastnih idej (lažja predstavnost prostorskih kompozicij). Z vzpostavljanjem samostojne in skupinske ustvarjalno problemske situacije dijak ustvarja naloge, ki se nanašajo na njegovo samostojno delo, ali pa pripravlja naloge za manjše skupine.

Pri učenju plesa kot umetniške oblike je treba zagotoviti sočasen razvoj strukturiranega kompozicijskega znanja in umetniškosti, ki sledi bolj intuitivnim in individualnim načinom izražanja. Priporočeno je, da učitelj pristopi h komponiranju plesa dijaka tako, da omogoča dostopanje do širokega nabora pristopov in znanj avtorjev sodobnega plesa s pomočjo dokumentacije, video posnetkov, ogledov predstav in dobrih praks. Z izpostavitvijo dijaka novim znanjem mu omogoči vir informacij, ki ga obogatijo in motivirajo k preizkušanju in napredovanju v učenju o umetnosti.

Učitelj z dijaki oblikuje krajše in daljše solo nastope.

SKUPINA, MOTIV V SKUPINI IN RAZVIJANJE MOTIVA V SKUPINI

CILJI

Dijak:

○: se izraža z ustrezno terminologijo predmeta in skrbi za ustrezno govorno in pisno raven svojega strokovnega jezika;

SC (1.1.2.2)

○: razvija pozitiven odnos do gibanja;

SC (3.2.1.2)

○: razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja zanimanja in skrbi za druge.

SC (3.3.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » samostojno in v skupini razvija plesni material po danih navodilih;
- » razvija kritičnost in inovativnost pri selekciji in kompoziciji plesnega materiala;
- » povezuje vsakdanje gibanje in stilizirano gibanje;
- » izbira in razvija gibalno idejo za skupinski ples;
- » razvija motiv z variacijami ter uporabi ponavljanje kot element konstrukcije za skupino.

TERMINI

◦ konstrukcija ◦ skupinski motiv ◦ stilizirano gibanje ◦ kompozicija

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Učitelj naj v kontekstu ustvarjanja vzpostavi varno okolje zaupanja, v katerem lahko dijak z uporabo metod opazovanja, zaznavanja, občutenja in interpretiranja pojavov v prostoru in samega prostora kot celote dostopa do spoznanj o objektivni stvarnosti in prepoznavajo posamične dogodke v improvizacijskem in kompozicijskem razvoju. Učitelj spodbuja dijaka, da s samostojnim delom razvija kompozicijski postopek in ga uporabi za odkrivanje (z metodo viharjenja in postavljanja vprašanj) lastnih idej o prostoru, v katerem se giblje. Takšen način praktičnega dela je nujno potreben vstop v vsako učno uro in osnova za individualno in skupinsko delo, pri katerem dijak predstavi lastne ideje, razvija spretnosti skozi preizkušanje in ponavljanje ter išče alternativne rešitve.

Z uporabo metod dela z materialom za vzgib dijak deluje v okolju, ki spodbuja domislice, razvija asociativno mišljenje in spodbuja predstavljanje in izpostavljanje lastnih idej. Učitelj naj čim večkrat pozove izmenjavo mnenj v manjših skupinah, parih ali večjih skupinah z namenom, da se dijaki med seboj spodbujajo in navdihujejo.

Z vzpostavljanjem samostojne in skupinske ustvarjalno problemske situacije dijak ustvarja naloge, ki se nanašajo na njegovo samostojno delo, ali pa pripravlja naloge za manjše skupine.

Občasno, vendar redno, je priporočeno, da dijaki svoj napredek prikažejo drugim in z njimi dialoško sodelujejo.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Pri pouku kompozicije plesa učitelj ocenjuje znanje dijakov na več načinov.

Z oceno praktičnega dela vrednoti in ocenjuje dijakovo kontinuirano izvajanje vaj in nalog v učni situaciji v danem obdobju ocenjevanja glede na mrežni načrt ocenjevanja, ki ga določijo učitelji v strokovnem aktivu.

Učitelj lahko dijaka ocenjuje tudi v enkratni situaciji nastopa, ki ga dijaki izvede pred razredom med učno uro. Predstavljeno nalogo (improvizirano nalogo, gibalno sekvenco, gibalni nastop ali demonstracijo gibalne naloge) dijak izvede samostojno ter pri tem uporabi in izvede interpretacijo in nastop.

Učitelj oceni še seminarsko nalogo ali poročilo v obliki zapisa predstave ali dnevniškega zapisa procesa ustvarjanja.

OPISNI KRITERIJI

- » **Interpretacija in sinteza podatkov:** izvedba, izkazovanje razumevanja, naravnost ter lahkotnost izvedbe, osebnost oziroma odrska navzočnost.
- » **Izražanje na različne načine:** dijak izkazuje raznovrstnost oblike in vsebine plesa pri vajah in nastopu.
- » **Sodelovanje v skupini:** dijak deluje kot aktivni posameznik v skupini in vztrajno izkazuje sodelovalen način dela v skupini, pomaga pri iskanju rešitev in izkazuje razvijanje komunikacijskih sposobnosti.
- » **Kvalitativna obvezanost:** dijak izkazuje vnašanje pozitivne energije, radovednosti v učno uro, polno in konsistentno se udeležuje pri izvajanju vaj, nalog in problemskih vprašanj.
- » **Vztrajnost:** s koncentracijo, zbranostjo/prisotnostjo in učinkovito uporabo energije vzdrži ustvarjanje v plesu in gibanju daljše in krajše časovno obdobje.
- » **Energičnost in fizičnost:** stalno izkazuje predanost in zadovoljstvo ob delu in ob tem uporablja energije, ki pripadajo izvajanemu gibu daljše in krajše časovno obdobje.

VARIIRANJE IN PONAVLJANJE SKUPINSKIH MOTIVOV

CILJI

Dijak:

O: se izraža z ustrezno terminologijo predmeta in skrbi za ustrezno govorno in pisno raven svojega strokovnega jezika;

SC (1.1.2.2)

O: je radoveden in raziskuje materiale in umetniške jezike, se z njimi izraža, razvija domišljijo ter pogloblja in širi znanje tudi na neumetniških področjih;

SC (1.3.3.1)

O: razvija zavzetost in vztrajnost ter krepi zmožnosti odložitve nagrade;

SC (3.1.3.3)

O: krepi odgovornost, avtonomijo in skrbi za osebno integriteto.

SC (3.1.5.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » razlikuje med tipi plesa;
- » razvija motiv z variacijami ter uporabi ponavljanje kot element konstrukcije za skupino;
- » uporabi in modulira aspekte časa, prostora, akcije in odnosov v skupini;
- » razvija doslednost pri delu, delovne navade in komunikacijske sposobnosti v skupini;
- » presoja, analizira, aktivno opazuje delo v skupini, je aktivni del skupine in sodeluje v vseh korakih razvijanja materiala.

TERMINI

◦ konstrukcija ◦ skupinski motiv ◦ aspekti skupinskega plesa

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Učitelj naj v kontekstu ustvarjanja vzpostavi varno okolje zaupanja, v katerem lahko dijak z uporabo metod opazovanja, zaznavanja, občutenja in interpretiranja pojavov v prostoru in samega prostora kot celote dostopa do spoznanj o objektivni stvarnosti in prepoznavajo posamične dogodke v improvizacijskem in kompozicijskem razvoju. Učitelj spodbuja dijaka, da s samostojnim delom razvija kompozicijski postopek in ga uporabi za odkrivanje (z metodo viharjenja in postavljanja vprašanj) lastnih idej o prostoru, v katerem se giblje.

Takšen način praktičnega dela je nujno potreben vstop v vsako učno uro in osnova za individualno in skupinsko delo, pri katerem dijak predstavi lastne ideje, razvija spretnosti skozi preizkušanje in ponavljanje ter išče alternativne rešitve.

Z uporabo metod dela z materialom za vzgib dijak deluje v okolju, ki spodbuja domislice, razvija asociativno mišljenje in spodbuja predstavljanje in izpostavljanje lastnih idej. Učitelj naj čim večkrat pozove izmenjavo mnenj v manjših skupinah, parih ali večjih skupinah z namenom, da se dijaki med seboj spodbujajo in navdihujejo.

Z vzpostavljanjem samostojne in skupinske ustvarjalno problemske situacije dijak ustvarja naloge, ki se nanašajo na njegovo samostojno delo, ali pa pripravlja naloge za manjše skupine.

Občasno, vendar redno, je priporočeno, da dijaki svoj napredek prikažejo drugim in z njimi dialoško sodelujejo.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Pri pouku kompozicije plesa učitelj ocenjuje znanje dijakov na več načinov.

Z oceno praktičnega dela vrednoti in ocenjuje dijakovo kontinuirano izvajanje vaj in nalog v učni situaciji v danem obdobju ocenjevanja glede na mrežni načrt ocenjevanja, ki ga določijo učitelji v strokovnem aktivu.

Učitelj lahko dijaka ocenjuje tudi v enkratni situaciji nastopa, ki ga dijak izvede pred razredom med učno uro. Predstavljeno nalogo (improvizirano nalogo, gibalno sekvenco, gibalni nastop ali demonstracijo gibalne naloge) dijak izvede samostojno ter pri tem uporabi in izvede interpretacijo in nastop.

Učitelj oceni še seminarsko nalogo ali poročilo v obliki zapisa predstave ali dnevniškega zapisa procesa ustvarjanja.

OPISNI KRITERIJI

- » **Interpretacija in sinteza podatkov:** izvedba, izkazovanje razumevanja, naravnost ter lahkotnost izvedbe, osebnost oziroma odrska navzočnost.
- » **Izražanje na različne načine:** dijak izkazuje raznovrstnost oblike in vsebine plesa pri vajah in nastopu.
- » **Sodelovanje v skupini:** dijak deluje kot aktivni posameznik v skupini in vztrajno izkazuje sodelovalen način dela v skupini, pomaga pri iskanju rešitev in izkazuje razvijanje komunikacijskih sposobnosti.
- » **Kvalitativna obvezanost:** dijak izkazuje vnašanje pozitivne energije, radovednosti v učno uro, polno in konsistentno se udeležuje pri izvajanju vaj, nalog in problemskih vprašanj.
- » **Vztrajnost:** s koncentracijo, zbranostjo/prisotnostjo in učinkovito uporabo energije vzdrži ustvarjanje v plesu in gibanju daljše in krajše časovno obdobje.
- » **Energičnost in fizičnost:** stalno izkazuje predanost in zadovoljstvo ob delu in ob tem uporablja energije, ki pripadajo izvajanemu gibu daljše in krajše časovno obdobje.

RAZVOJ SKUPINSKE KOMPOZICIJE V SKUPINSKO KOREOGRAFIJO

CILJI

Dijak:

○: se izraža z ustrezno terminologijo predmeta in skrbi za ustrezno govorno in pisno raven svojega strokovnega jezika;

SC (1.1.2.2)

○: razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo;

SC (1.1.5.1)

○: uravnava lastno doživljanje in vedenje;

SC (3.1.2.1)

○: spremlja doseganje in spreminjanje načrtovanih ciljev;

SC (3.1.3.2)

○: razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja zanimanja in skrbi za druge;

SC (3.3.2.1)

○: uravnava lastno vedenje v odnosih, upoštevajoč več perspektiv hkrati.

SC (3.3.4.3)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » razume skupino kot izrazni element in ob tem upošteva številčnost skupine, njeno postavitve in obliko;
- » aktivno v skupini raziskuje povezavo med zvokom, glasbo in možno spremljavo in plesom;
- » raziskuje vsebinske teme za nastop skupine;
- » aktivno razmišlja o konceptualizaciji koreografske postavitve in sodeluje v skupinskem delovanju;
- » izvede uprizoritev (interno ali javno);
- » obvlada zakonitosti odrskega prostora in razvija odrsko prisotnost;
- » razvija in izkaže izvajalske spretnosti na nastopu, razvija delovne navade in doslednost pri delu.

TERMINI

○ odrska prisotnost ○ konceptualizacija ○ koreografija ○ skupina

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Učitelj naj v kontekstu ustvarjanja vzpostavi varno okolje zaupanja, v katerem lahko dijak z uporabo metod opazovanja, zaznavanja, občutenja in interpretiranja pojavov v prostoru in samega prostora kot celote dostopa do spoznanj o objektivni stvarnosti in prepoznavajo posamične dogodke v improvizacijskem in kompozicijskem razvoju. Učitelj spodbuja dijaka, da s samostojnim delom razvija kompozicijski postopek in ga uporabi za odkrivanje (z metodo viharjenja in postavljanja vprašanj) lastnih idej o prostoru, v katerem se giblje. Takšen način praktičnega dela je nujno potreben vstop v vsako učno uro in osnova za individualno in skupinsko delo, pri katerem dijak predstavi lastne ideje, razvija spretnosti skozi preizkušanje in ponavljanje ter išče alternativne rešitve.

Z uporabo metod dela z materialom za vzgib dijak deluje v okolju, ki spodbuja domislice, razvija asociativno mišljenje in spodbuja predstavljanje in izpostavljanje lastnih idej. Učitelj naj čim večkrat pozove izmenjavo mnenj v manjših skupinah, parih ali večjih skupinah z namenom, da se dijaki med seboj spodbujajo in navdihujejo.

Z vzpostavljanjem samostojne in skupinske ustvarjalno problemske situacije dijak ustvarja naloge, ki se nanašajo na njegovo samostojno delo, ali pa pripravlja naloge za manjše skupine.

Občasno, vendar redno, je priporočeno, da dijaki svoj napredek prikažejo drugim in z njimi dialoško sodelujejo.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Pri pouku kompozicije plesa učitelj ocenjuje znanje dijakov na več načinov.

Z oceno praktičnega dela vrednoti in ocenjuje dijakovo kontinuirano izvajanje vaj in nalog v učni situaciji v danem obdobju ocenjevanja glede na mrežni načrt ocenjevanja, ki ga določijo učitelji v strokovnem aktivu.

Učitelj lahko dijaka ocenjuje tudi v enkratni situaciji nastopa, ki ga dijaki izvede pred razredom med učno uro. Predstavljeno nalogo (improvizirano nalogo, gibalno sekvenco, gibalni nastop ali demonstracijo gibalne naloge) dijak izvede samostojno ter pri tem uporabi in izvede interpretacijo in nastop.

Učitelj oceni še seminarsko nalogo ali poročilo v obliki zapisa predstave ali dnevniškega zapisa procesa ustvarjanja.

OPISNI KRITERIJI

- » **Interpretacija in sinteza podatkov:** izvedba, izkazovanje razumevanja, naravnost ter lahkotnost izvedbe, osebnost oziroma odrska navzočnost.
- » **Izražanje na različne načine:** dijak izkazuje raznovrstnost oblike in vsebine plesa pri vajah in nastopu.
- » **Sodelovanje v skupini:** dijak deluje kot aktivni posameznik v skupini in vztrajno izkazuje sodelovalen način dela v skupini, pomaga pri iskanju rešitev in izkazuje razvijanje komunikacijskih sposobnosti.
- » **Kvalitativna obvezanost:** dijak izkazuje vnašanje pozitivne energije, radovednosti v učno uro, polno in konsistentno se udeležuje pri izvajanju vaj, nalog in problemskih vprašanj.

- » **Vztrajnost:** s koncentracijo, zbranostjo/prisotnostjo in učinkovito uporabo energije vzdrži ustvarjanje v plesu in gibanju daljše in krajše časovno obdobje.
- » **Energičnost in fizičnost:** stalno izkazuje predanost in zadovoljstvo ob delu in ob tem uporablja energije, ki pripadajo izvajanemu gibu daljše in krajše časovno obdobje.

OPAZOVANJE, ANALIZA, PRESOJA SKUPINSKE KOMPOZICIJE

CILJI

Dijak:

O: se izraža z ustrezno terminologijo predmeta kompozicija plesa in skrbi za ustrezno govorno in pisno raven svojega strokovnega jezika;

SC (1.1.2.2)

O: intuitivno ali zavestno (individualno in v skupini) vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja ter ob tem prepozna lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo;

SC (1.3.1.1)

O: razvija zavzetost in vztrajnost ter krepi zmožnosti odločitve nagrade;

SC (3.1.3.3)

O: učinkovito se spoprijema s problemskimi situacijami, ki zahtevajo proaktivno miselno naravnost;

SC (3.1.4.2)

O: pripravi nabor možnih rešitev problema (zamisli), pri čemer stremi k ustvarjanju vrednosti za druge.

SC (5.1.2.2)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» utemelji konceptualizacijo koreografske postavitve (svoje, skupinske ali ogledane predstave);

» razume, obnovi in razloži pojme kompozicijskih postopkov skupine in utemelji odločitve s strokovnim jezikom;

» aktivno opazuje, analizira in presoja svoje delo kot tudi delo drugih dijakov in pomaga s svojo analizo;

» razlikuje in razloži razlike med tipi plesa in ob tem navede primere;

» ustno in pisno uporablja strokovno terminologijo ob utemeljevanju svojih stališč.

TERMINI

◦ konceptualizacija ◦ analiza ◦ povratna informacija ◦ terminologija ◦ koreografija ◦ kompozicija ◦ motiv
◦ variacija

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Tema, ki je povezana z analizo, artikulacijo in razvijanjem ter usvajanjem strokovnega jezika, se povezuje tudi z drugimi splošnoizobraževalnimi predmeti. Umetnostna zgodovina je lahko s spoznavanjem likovnih del vir navdiha in idej v razvijanju in iskanju uprizoritvenega ustvarjanja. Zgodovina, filozofija, sociologija in psihologija dijaku omogočajo širšo kontekstualizacijo tako ustvarjanja umetniških del kot njihovo komunikacijo in vlogo v širši družbi. V tem smislu je priporočeno, da učitelj dijaka pri ustnih ali pisnih analizah spodbuja in usmerja k transferju znanja iz različnih področij.

Učitelj naj bo aktiven tudi v prenašanju analize med posamezniki in med skupinami. Dijak naj postopoma odkriva način pozitivnih afirmacij pri analizi dela.

Prav tako lahko dijak najde povezave pri usvajanju snovi naravoslovnih predmetov, kot je biologija. Razumevanje delovanja čutil in poznavanje anatomije človekovega telesa sta nujen in bogat vir informacij. Za pridobivanje informacij o avtorjih sodobnega plesa dijaki uporabljajo na spletu dostopne informacije in se opolnomočijo za samostojno raziskavo virov.

Priporočljivo je, da učitelj na začetku skupaj z dijaki izvaja primere analize in s tem na praktičnem primeru prikaže načine povezovanja različnih virov.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Pri pouku kompozicije plesa učitelj ocenjuje znanje dijakov na več načinov.

Z oceno praktičnega dela vrednoti in ocenjuje dijakovo kontinuirano izvajanje vaj in nalog v učni situaciji v danem obdobju ocenjevanja glede na mrežni načrt ocenjevanja, ki ga določijo učitelji v strokovnem aktivu.

Učitelj lahko dijaka ocenjuje tudi v enkratni situaciji nastopa, ki ga dijak izvede pred razredom med učno uro. Predstavljeno nalogo (improvizirano nalogo, gibalno sekvenco, gibalni nastop ali demonstracijo gibalne naloge) dijak izvede samostojno ter pri tem uporabi in izvede interpretacijo in nastop.

Učitelj oceni še seminarsko nalogo ali poročilo v obliki zapisa predstave ali dnevniškega zapisa procesa ustvarjanja.

OPISNI KRITERIJI

Kriteriji ocenjevanja zapisa predstave ali dnevniškega zapisa ali druge analize plesnega ali z uprizoritvenimi umetnostmi povezanega dogodka:

- » točna in obširna navedba avtorjev in vseh vključenih izvajalcev ter navedba njihovega vložka v delo;
- » natančno in prodorno zapisana analiza gibalnega jezika predstave z navajanjem značilnosti in posebnosti uporabljenega gibalnega jezika;
- » navedba možnih referenčnih povezav z uporabo iskanja drugih virov po spletu in uporabo digitalnih arhivov, ki so prosto dostopni;

- » navedba vsaj treh najbolj izstopajočih trenutkov predstave, dogodkov in situacij, ki jih dijak zazna in jih natančno napiše;
- » točna navedba morebitnih drugih sodelavcev (scenografija, glasba, svetloba, kostumografij) in analiza povezave vseh elementov predstave v celoto;
- » zapis razmisleka o vsebini predstave.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

OPREDELITEV PREDMETA

- Bernard, A., Steinmüller, W., Stricker, U. (2006). Ideokinesis, A creative approach to human movement & body alignment. North Atlantic Books.
- Bloom, L. A., Chaplin, L. T. (1988). The Moment of Movement, Dance Improvisation. Dance Books.
- Brennan, R. (1991). Alexander technique, Natural poise for health. Element Books.
- Buckroyd, J. (2004). Učenec plesa, Čustveni vidiki poučevanja in učenja plesa. En-knap.
- Burrows, J. (2011). Koreografov priročnik. Maska, JSKD.
- Calais-Germain, B. (2006). Anatomija gibanja, Uvod v analizo telesnih tehnik. Emanat.
- Franklin, E. (2012). Dynamic Alignment Through Imagery. Human Kinetics.
- Humphrey, D. (1959). The Art of Making Dances. A Dance Horizons Book.
- Kamnikar, G. (2012). Zmes za ples. JSKD.
- Nagrin, D. (1994). Dance and Specific Image. University of Pittsburgh Press.
- Smith-Autard, J. M. (1992). Dance Composition, A practical guide for teachers. A & C Black.
- Todd, M. E. (2014). Misleče telo. Emanat.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

- Banes, S. (1993). Democracy's Body: Judson Dance Theater, 1962–1964. Duke University Press.
- Bloom, L. A., Chaplin, L. T. (1988). The Moment of Movement, Dance Improvisation. Dance Books.
- Bremser, M., Sanders, L. (1999). Fifty Contemporary Choreographers. Routledge.
- Brennan, R. (1991). Alexander technique, Natural poise for health. Element Books.
- Buckroyd, J. (2004). Učenec plesa, Čustveni vidiki poučevanja in učenja plesa. En-knap.
- Burrows, J. (2011). Koreografov priročnik. Maska, JSKD.
- Calais-Germain, B. (2006). Anatomija gibanja, Uvod v analizo telesnih tehnik. Emanat.

- Calais-Germain, B. (2020). Anatomija joge, mišice v jogi. Emanat.
- Copeland, R. (2004). Merce Cunningham. Routledge.
- Cunningham, M., Lesschaeve, M. (1985). Dancer and the Dance. Marion Boyars.
- Cvejić, B. (2018). Koreografiranje problemov: Izrazni pojmi v evropskem sodobnem plesu. Maska.
- Čufer, E., Praznik, K. (2010). Kronotopografije plesa: Dve razpravi. Emanat.
- De Spain, K. (2014). Landscape of the Now: A Topography of Movement Improvisation. Oxford University Press.
- Franklin, E. (2012). Dynamic Alignment Through Imagery. Human Kinetics.
- Halprin, A., Kaplan, R. (1995). Moving Toward Life: Five Decades of Transformational Dance. Wesleyan University Press.
- Huxley, M., Witts, N. (2002). The Twentieth-Century Performance Reader, 2nd. Routledge.
- Kamnikar, G. (2012). Zmes za ples. JSKD.
- Laban, R. (1988). Modern Educational Dance. Northcote House Publishers.
- Laban, R. (2002). Mojstrstvo gibanja. Mestno gledališče ljubljansko.
- Lepecki, A. (2005). Izčrpavajoči ples: uprizarjanje in politika giba. Mestno gledališče ljubljansko.
- Loupe, L. (2012). Poetika sodobnega plesa. Emanat.
- Meyer, M. (2017). Pina Bausch: dance, dance or we are lost. Oberon Books.
- Nagrin, D. (1994). Dance and Specific Image. University of Pittsburgh Press.
- Nelson, L. (2006). Zapisi uglaševanja. Emanat.
- Rancière, J. (2005). Nevedni učitelj : Pet lekcij o intelektualni emancipaciji. Emanat.
- Rainer, Y. (2013). Feelings Are Facts: A Life. The MIT Press.
- Sherry Shapiro, S. (1998). Pedagogy and the Politics of the Body: A Critical Praxis. Routledge.
- Smith-Autard, J.M. (1992). Dance Composition, a practical guide for teachers. A & C Black.
- Todd, M. E. (2014). Misleče telo. Emanat.
- Tompkins, M., Stuart, M. (2022). One shot, Dialogues sur la composition en temps réel. Oeil d'or.
- Williams, D. (2011). Teaching Dancing with Ideokinetic Principles. University of Illinois Press.
- Žagar, D. (2012). Drugačni učenci. Znanstvena založba Filozofske fakultete.

UVOD V USTVARJANJE

- Bloom, L. A., Chaplin, L. T. (1988). The Moment of Movement, Dance Improvisation. Dance Books.

Brennan, R. (1991). Alexander technique, Natural poise for health. Element Books.

Buckroyd, J. (2004). Učenec plesa, Čustveni vidiki poučevanja in učenja plesa. En-knap.

Burrows, J. (2011). Koreografov priročnik. Maska, JSKD.

Calais-Germain, B. (2006). Anatomija gibanja, Uvod v analizo telesnih tehnik. Emanat.

Franklin, E. (2012). Dynamic Alignment Through Imagery. Human Kinetics.

Kamnikar, G. (2012). Zmes za ples. JSKD.

Nagrin, D. (1994). Dance and Specific Image. University of Pittsburgh Press.

Todd, M. E. (2014). Misleče telo. Emanat.

RAZVIJA IZVAJALSKE SPRETNOSTI, DOSLEDNOST PRI DELU IN DELOVNE NAVADE

Bloom, L. A., Chaplin, L. T. (1988). The Moment of Movement, Dance Improvisation. Dance Books.

Calais-Germain, B. (2006). Anatomija gibanja, Uvod v analizo telesnih tehnik. Emanat.

Kamnikar, G. (2012). Zmes za ples. JSKD.

Nagrin, D. (1994). Dance and Specific Image. University of Pittsburgh Press.

Todd, M. E. (2014). Misleče telo. Emanat.

RAZVIJA ESTETSKO ZAZNAVANJE, LASTNO USTVARJALNOST IN GIBALNO DOMIŠLIJO

Bloom, L. A., Chaplin, L. T. (1988). The Moment of Movement, Dance Improvisation. Dance Books.

IMPROVIZACIJA

Bloom, L. A., Chaplin, L. T. (1988). The Moment of Movement, Dance Improvisation. Dance Books.

Brennan, R. (1991). Alexander technique, Natural poise for health. Element Books.

Buckroyd, J. (2004). Učenec plesa, Čustveni vidiki poučevanja in učenja plesa. En-knap.

Burrows, J. (2011). Koreografov priročnik. Maska, JSKD.

Calais-Germain, B. (2006). Anatomija gibanja, Uvod v analizo telesnih tehnik. Emanat.

Franklin, E. (2012). Dynamic Alignment Through Imagery. Human Kinetics.

Kamnikar, G. (2012). Zmes za ples. JSKD.

Nagrin, D. (1994). Dance and Specific Image. University of Pittsburgh Press.

Todd, M. E. (2014). Misleče telo. Emanat.

IZVAJA IMPROVIZACIJSKE NALOGE, TEHNOLOGIJE, METODE IN PRISTOPE

Bloom, L. A., Chaplin, L. T. (1988). The Moment of Movement, Dance Improvisation. Dance Books.

OSNOVNI ELEMENTI SAMOSTOJNEGA DELA TER DELA V PARU IN SKUPINAH

- Bloom, L. A., Chaplin, L. T. (1988). The Moment of Movement, Dance Improvisation. Dance Books.
- Brennan, R. (1991). Alexander technique, Natural poise for health. Element Books.
- Buckroyd, J. (2004). Učenec plesa, Čustveni vidiki poučevanja in učenja plesa. En-knap.
- Burrows, J. (2011). Koreografov priročnik. Maska, JSKD.
- Calais-Germain, B. (2006). Anatomija gibanja, Uvod v analizo telesnih tehnik. Emanat.
- Franklin, E. (2012). Dynamic Alignment Through Imagery. Human Kinetics.
- Kamnikar, G. (2012). Zmes za ples. JSKD.
- Nagrin, D. (1994). Dance and Specific Image. University of Pittsburgh Press.
- Todd, M. E. (2014). Misleče telo. Emanat.

OPAZOVANJE, ANALIZA, PRESOJA IMPROVIZACIJSKEGA DELA

- Bloom, L. A., Chaplin, L. T. (1988). The Moment of Movement, Dance Improvisation. Dance Books.
- Brennan, R. (1991). Alexander technique, Natural poise for health. Element Books.
- Buckroyd, J. (2004). Učenec plesa, Čustveni vidiki poučevanja in učenja plesa. En-knap.
- Burrows, J. (2011). Koreografov priročnik. Maska, JSKD.
- Calais-Germain, B. (2006). Anatomija gibanja, Uvod v analizo telesnih tehnik. Emanat.
- Franklin, E. (2012). Dynamic Alignment Through Imagery. Human Kinetics.
- Kamnikar, G. (2012). Zmes za ples. JSKD.
- Nagrin, D. (1994). Dance and Specific Image. University of Pittsburgh Press.
- Todd, M. E. (2014). Misleče telo. Emanat.

METODE KONSTRUIRANJA I

- Bloom, L. A., Chaplin, L. T. (1988). The Moment of Movement, Dance Improvisation. Dance Books.
- Brennan, R. (1991). Alexander technique, Natural poise for health. Element Books.
- Buckroyd, J. (2004). Učenec plesa, Čustveni vidiki poučevanja in učenja plesa. En-knap.
- Burrows, J. (2011). Koreografov priročnik. Maska, JSKD.
- Calais-Germain, B. (2006). Anatomija gibanja, Uvod v analizo telesnih tehnik. Emanat.
- Franklin, E. (2012). Dynamic Alignment Through Imagery. Human Kinetics.
- Kamnikar, G. (2012). Zmes za ples. JSKD.
- Nagrin, D. (1994). Dance and Specific Image. University of Pittsburgh Press.

Smith-Autard, J.M. (1992). Dance Composition, a practical guide for teachers. A & C Black.

Todd, M. E. (2014). Misleče telo. Emanat.

IZBOR VZGIBA ZA PLES IN OBLIKOVANJE MOTIVA

Bloom, L. A., Chaplin, L. T. (1988). The Moment of Movement, Dance Improvisation. Dance Books.

Brennan, R. (1991). Alexander technique, Natural poise for health. Element Books.

Buckroyd, J. (2004). Učenec plesa, Čustveni vidiki poučevanja in učenja plesa. En-knap.

Burrows, J. (2011). Koreografov priročnik. Maska, JSKD.

Calais-Germain, B. (2006). Anatomija gibanja, Uvod v analizo telesnih tehnik. Emanat.

Franklin, E. (2012). Dynamic Alignment Through Imagery. Human Kinetics.

Kamnikar, G. (2012). Zmes za ples. JSKD.

Nagrin, D. (1994). Dance and Specific Image. University of Pittsburgh Press.

Smith-Autard, J.M. (1992). Dance Composition, a practical guide for teachers. A & C Black.

Todd, M. E. (2014). Misleče telo. Emanat.

VARIIRANJE IN PONAVLJANJE

Bloom, L. A., Chaplin, L. T. (1988). The Moment of Movement, Dance Improvisation. Dance Books.

Brennan, R. (1991). Alexander technique, Natural poise for health. Element Books.

Buckroyd, J. (2004). Učenec plesa, Čustveni vidiki poučevanja in učenja plesa. En-knap.

Burrows, J. (2011). Koreografov priročnik. Maska, JSKD.

Calais-Germain, B. (2006). Anatomija gibanja, Uvod v analizo telesnih tehnik. Emanat.

Franklin, E. (2012). Dynamic Alignment Through Imagery. Human Kinetics.

Kamnikar, G. (2012). Zmes za ples. JSKD.

Nagrin, D. (1994). Dance and Specific Image. University of Pittsburgh Press.

Smith-Autard, J.M. (1992). Dance Composition, a practical guide for teachers. A & C Black.

Todd, M. E. (2014). Misleče telo. Emanat.

SOLO PLESNA KOMPOZICIJA

Bloom, L. A., Chaplin, L. T. (1988). The Moment of Movement, Dance Improvisation. Dance Books.

Brennan, R. (1991). Alexander technique, Natural poise for health. Element Books.

Buckroyd, J. (2004). Učenec plesa, Čustveni vidiki poučevanja in učenja plesa. En-knap.

Burrows, J. (2011). Koreografov priročnik. Maska, JSKD.

Calais-Germain, B. (2006). Anatomija gibanja, Uvod v analizo telesnih tehnik. Emanat.

Franklin, E. (2012). Dynamic Alignment Through Imagery. Human Kinetics.

Kamnikar, G. (2012). Zmes za ples. JSKD.

Nagrin, D. (1994). Dance and Specific Image. University of Pittsburgh Press.

Smith-Autard, J.M. (1992). Dance Composition, a practical guide for teachers. A & C Black.

Todd, M. E. (2014). Misleče telo. Emanat.

OPAZOVANJE, ANALIZA, PRESOJA SOLO KOMPOZICIJE

Bloom, L. A., Chaplin, L. T. (1988). The Moment of Movement, Dance Improvisation. Dance Books.

Brennan, R. (1991). Alexander technique, Natural poise for health. Element Books.

Buckroyd, J. (2004). Učenec plesa, Čustveni vidiki poučevanja in učenja plesa. En-knap.

Burrows, J. (2011). Koreografov priročnik. Maska, JSKD.

Calais-Germain, B. (2006). Anatomija gibanja, Uvod v analizo telesnih tehnik. Emanat.

Franklin, E. (2012). Dynamic Alignment Through Imagery. Human Kinetics.

Kamnikar, G. (2012). Zmes za ples. JSKD.

Nagrin, D. (1994). Dance and Specific Image. University of Pittsburgh Press.

Smith-Autard, J.M. (1992). Dance Composition, a practical guide for teachers. A & C Black.

Todd, M. E. (2014). Misleče telo. Emanat.

METODE KONSTRUIRANJA II

Bloom, L. A., Chaplin, L. T. (1988). The Moment of Movement, Dance Improvisation. Dance Books.

Brennan, R. (1991). Alexander technique, Natural poise for health. Element Books.

Buckroyd, J. (2004). Učenec plesa, Čustveni vidiki poučevanja in učenja plesa. En-knap.

Burrows, J. (2011). Koreografov priročnik. Maska, JSKD.

Calais-Germain, B. (2006). Anatomija gibanja, Uvod v analizo telesnih tehnik. Emanat.

Franklin, E. (2012). Dynamic Alignment Through Imagery. Human Kinetics.

Kamnikar, G. (2012). Zmes za ples. JSKD.

Nagrin, D. (1994). Dance and Specific Image. University of Pittsburgh Press.

Smith-Autard, J.M. (1992). Dance Composition, a practical guide for teachers. A & C Black.

Todd, M. E. (2014). Misleče telo. Emanat.

SKUPINA, MOTIV V SKUPINI IN RAZVIJANJE MOTIVA V SKUPINI

- Bloom, L. A., Chaplin, L. T. (1988). The Moment of Movement, Dance Improvisation. Dance Books.
- Brennan, R. (1991). Alexander technique, Natural poise for health. Element Books.
- Buckroyd, J. (2004). Učenec plesa, Čustveni vidiki poučevanja in učenja plesa. En-knap.
- Burrows, J. (2011). Koreografov priročnik. Maska, JSKD.
- Calais-Germain, B. (2006). Anatomija gibanja, Uvod v analizo telesnih tehnik. Emanat.
- Franklin, E. (2012). Dynamic Alignment Through Imagery. Human Kinetics.
- Kamnikar, G. (2012). Zmes za ples. JSKD.
- Nagrin, D. (1994). Dance and Specific Image. University of Pittsburgh Press.
- Smith-Autard, J.M. (1992). Dance Composition, a practical guide for teachers. A & C Black.
- Todd, M. E. (2014). Misleče telo. Emanat.

VARIIRANJE IN PONAVLJANJE SKUPINSKIH MOTIVOV

- Bloom, L. A., Chaplin, L. T. (1988). The Moment of Movement, Dance Improvisation. Dance Books.
- Brennan, R. (1991). Alexander technique, Natural poise for health. Element Books.
- Buckroyd, J. (2004). Učenec plesa, Čustveni vidiki poučevanja in učenja plesa. En-knap.
- Burrows, J. (2011). Koreografov priročnik. Maska, JSKD.
- Calais-Germain, B. (2006). Anatomija gibanja, Uvod v analizo telesnih tehnik. Emanat.
- Franklin, E. (2012). Dynamic Alignment Through Imagery. Human Kinetics.
- Kamnikar, G. (2012). Zmes za ples. JSKD.
- Nagrin, D. (1994). Dance and Specific Image. University of Pittsburgh Press.
- Smith-Autard, J.M. (1992). Dance Composition, a practical guide for teachers. A & C Black.
- Todd, M. E. (2014). Misleče telo. Emanat.

RAZVOJ SKUPINSKE KOMPOZICIJE V SKUPINSKO KOREOGRAFIJO

- Bloom, L. A., Chaplin, L. T. (1988). The Moment of Movement, Dance Improvisation. Dance Books.
- Brennan, R. (1991). Alexander technique, Natural poise for health. Element Books.
- Buckroyd, J. (2004). Učenec plesa, Čustveni vidiki poučevanja in učenja plesa. En-knap.
- Burrows, J. (2011). Koreografov priročnik. Maska, JSKD.
- Calais-Germain, B. (2006). Anatomija gibanja, Uvod v analizo telesnih tehnik. Emanat.
- Franklin, E. (2012). Dynamic Alignment Through Imagery. Human Kinetics.

Kamnikar, G. (2012). Zmes za ples. JSKD.

Nagrin, D. (1994). Dance and Specific Image. University of Pittsburgh Press.

Smith-Autard, J.M. (1992). Dance Copmposition, a practical guide for teachers. A & C Black.

Todd, M. E. (2014). Misleče telo. Emanat.

OPAZOVANJE, ANALIZA, PRESOJA SKUPINSKE KOMPOZICIJE

Bloom, L. A., Chaplin, L. T. (1988). The Moment of Movement, Dance Improvisation. Dance Books.

Brennan, R. (1991). Alexander technique, Natural poise for health. Element Books.

Buckroyd, J. (2004). Učenec plesa, Čustveni vidiki poučevanja in učenja plesa. En-knap.

Burrows, J. (2011). Koreografov priročnik. Maska, JSKD.

Calais-Germain, B. (2006). Anatomija gibanja, Uvod v analizo telesnih tehnik. Emanat.

Franklin, E. (2012). Dynamic Alignment Through Imagery. Human Kinetics.

Kamnikar, G. (2012). Zmes za ples. JSKD.

Nagrin, D. (1994). Dance and Specific Image. University of Pittsburgh Press.

Smith-Autard, J.M. (1992). Dance Copmposition, a practical guide for teachers. A & C Black.

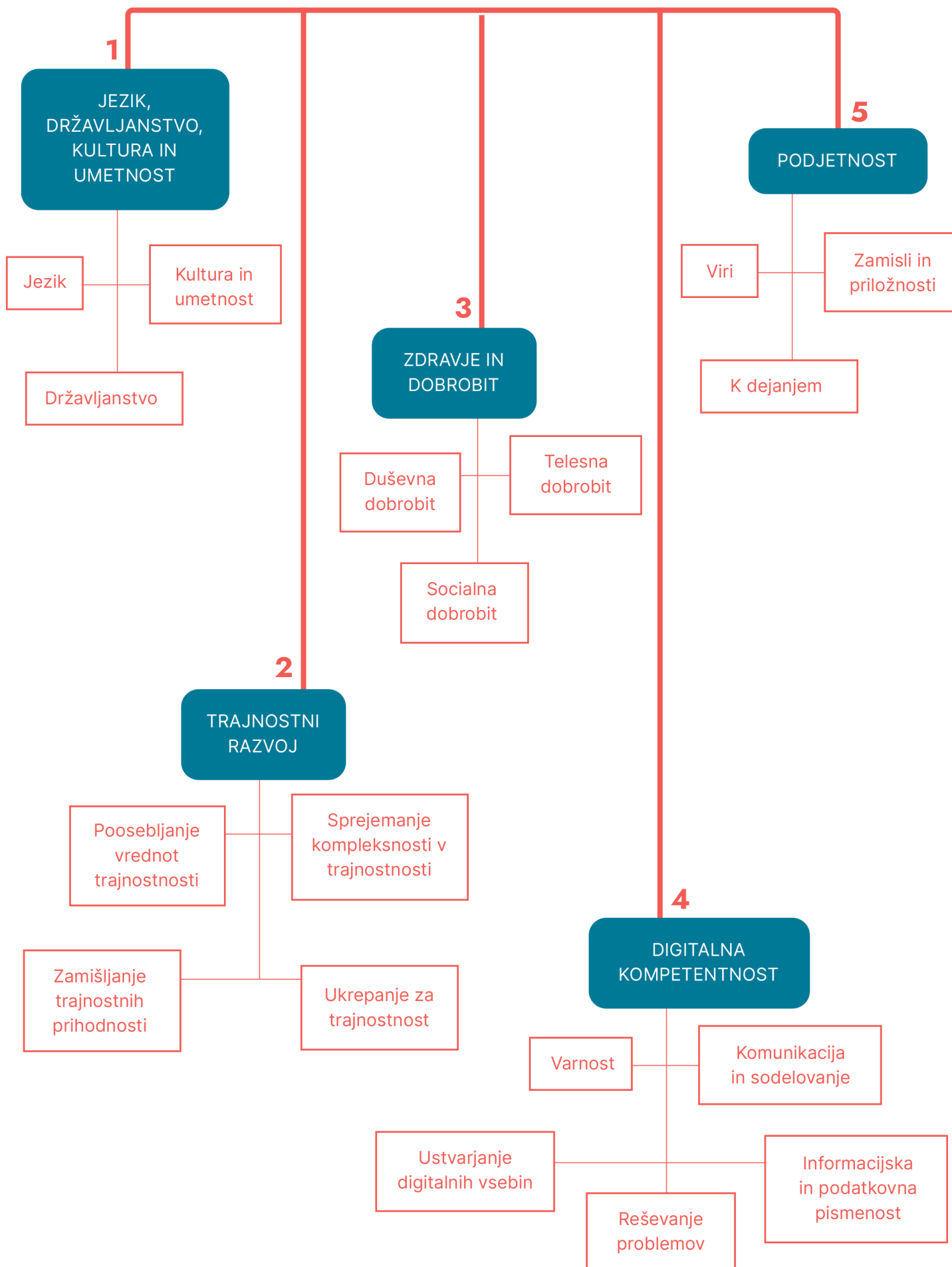
Todd, M. E. (2014). Misleče telo. Emanat.

PRILOGE

KLJUČNI CILJI PO PODROČJIH SKUPNIH CILJEV

1 /// JEZIK, DRŽAVLJANSTVO, KULTURA IN UMETNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

1.1 JEZIK

1.1.1 Strokovna besedila	1.1.1.1 Pri posameznih predmetih razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (referat, plakat, povzetek, opis, pogovor itd.).
1.1.2 Strokovni jezik	1.1.2.1 Se zaveda, da je učenje vsebine posameznega predmeta hkrati tudi spoznavanje njegove strokovne terminologije; torej učenje jezika na ravni poimenovanj za posamezne pojme in na ravni logičnih povezav. 1.1.2.2 Se izraža z ustrezno terminologijo predmeta in skrbi za ustrezno govorno ter pisno raven svojega strokovnega jezika.
1.1.3 Univerzalni opis jezika kot sistema	(pri vseh predmetih:) 1.1.3.1 Se zaveda podobnosti ter razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi gradiv v tujih jezikih, pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd. (pri vseh jezikovnih predmetih:) 1.1.3.2 Se zaveda, da različne jezike lahko opisujemo na podoben način; pri pouku tujih jezikov zato uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika, in obratno: zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpozna podobnosti ter razlike med njimi.
1.1.4 Razumevanje pomena branja	1.1.4.1 Pri vseh predmetih redno bere, izbira raznolika bralna gradiva, jih razume, poglobljeno analizira in kritično vrednoti.
1.1.5 Jezik in nenasilna komunikacija	1.1.5.1 Razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo.

1.2 DRŽAVLJANSTVO

1.2.1 Poznavanje in privzemanje človekovih pravic ter dolžnosti kot temeljnih vrednot in osnov državljanske etike	1.2.1.1 Pozna, razume in sprejema človekove pravice kot skupni evropski in ustavno določeni okvir skupnih vrednot ter etike. 1.2.1.2 Razume, da so človekove pravice univerzalne in nepogojene, da uveljavljajo vrednote svobode in enakosti. 1.2.1.3 Razume in sprejema, da je obstoj pravic pogojen s spoštovanjem individualne dolžnosti do enake pravice drugega. 1.2.1.4 Razume in sprejema, da je dolžnost do enake pravice drugega dolžnost zaradi dolžnosti (ne le pravica zaradi individualnega interesa). 1.2.1.5 Razume in sprejema človekove pravice in dolžnosti kot osnovno, vsem državljanom skupno etiko (moralo), ki uveljavlja vrednote spoštovanja človekovega dostojanstva, pravičnosti, resnice, zakona, lastnine, nediskriminacije in strpnosti.
1.2.2 Etična refleksija	1.2.2.1 Spozna, da obstajajo moralna vprašanja, pri katerih ni vnaprej danih od vseh sprejetih odgovorov. 1.2.2.2 Razvija občutljivost za moralna vprašanja ter sposobnost, da o njih razmišlja skupaj z drugimi.
1.2.3 Sodelovanje z drugimi v skupnosti in za skupnost	1.2.3.1 Z namenom uresničevanja skupnega dobrega sodeluje z drugimi ter podaja in uresničuje predloge, ki kakovostno spreminjajo skupnosti. 1.2.3.2 Prek lastnega delovanja ozavešča pomen skrbi za demokratično skupnost ter krepi zavedanje o pomenu pripadnosti skupnosti za lastnodobrobit in dobrobit drugih.
1.2.4 Aktivno državljanstvo in politična angažiranost	1.2.4.1 Ob zavedanju pozitivnega pomena politike kot skupnega reševanja izzivov in skrbi za dobrobit vseh, pa tudi iskanja kompromisov in preseganja konfliktov, pozna raznolike oblike demokratičnega političnega angažiranja in se vključuje v politične procese, ki vplivajo na življenja ljudi.
1.2.5 Znanje za kritično mišljenje, za aktivno državljansko držo	1.2.5.1 Uporabi znanja vsakega predmetnega področja za kritično in aktivno državljansko držo.

1.3 KULTURA IN UMETNOST

1.3.1 Sprejemanje, doživljanje in vrednotenje kulture in umetnosti	1.3.1.1 Intuitivno ali zavestno (individualno in v skupini) vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja ter ob tem prepozna lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo drugega itd.).
1.3.2 Raziskovanje in spoznavanje kulture ter umetnosti	1.3.2.1 Raziskuje in spozna kulturo, umetnost, umetniške zvrsti ter njihova izrazna sredstva v zgodovinskem in kulturnem kontekstu.
1.3.3 Izražanje v umetnosti in z umetnostjo	1.3.3.1 Je radoveden in raziskuje materiale in umetniške jezike, se z njimi izraža, razvija domišljijo ter pogloblja in širi znanje tudi na neumetniških področjih.
1.3.4 Uživanje v ustvarjalnem procesu ter dosežkih kulture in umetnosti	1.3.4.1 Uživa v ustvarjalnosti, se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih. 1.3.4.2 V varnem, odprtem in spodbudnem učnem okolju svobodno izraža želje in udejanja ustvarjalne ideje.
1.3.5 Živi kulturo in umetnost	1.3.5.1 Živi kulturo in umetnost kot vrednoto v domačem in šolskem okolju ter prispeva k razvoju šole kot kulturnega središča in njenemu povezovanju s kulturnim in z družbenim okoljem.

2 /// TRAJNOSTNI RAZVOJ

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

2.1 POOSEBLJANJE VREDNOT TRAJNOSTNOSTI

2.1.1 Vrednotenje trajnostnosti	2.1.1.1 Kritično oceni povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo glede na svoje trenutne zmožnosti ter družbeni položaj.
2.1.2 Podpiranje pravičnosti	2.1.2.1 Pri svojem delovanju upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja.
2.1.3 Promoviranje narave	2.1.3.1 Odgovoren odnos do naravnih sistemov gradi na razumevanju njihove kompleksnosti in razmerij med naravnimi ter družbenimi sistemi.

2.2 SPREJEMANJE KOMPLEKSNOSTI V TRAJNOSTNOSTI

2.2.1 Sistemsko mišljenje	2.2.1.1 K izbranemu problemu pristopa celostno, pri čemer upošteva povezanost okoljskega, gospodarskega in družbenega vidika. 2.2.1.2 Presoja kratkoročne in dolgoročne vplive delovanja posameznika in družbenih skupin v družbi, družbe na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.2.2 Kritično mišljenje	2.2.2.1 Kritično presoja informacije, poglede in potrebe o trajnostnem razvoju z vidika naravnega okolja, živih bitij in družbe, pri čemer upošteva različne poglede, pogoje z osebnim, socialnim in kulturnim ozadjem.
2.2.3 Formuliranje problema	2.2.3.1 Pri opredelitvi problema upošteva značilnosti problema – (ne)jasnost, (ne)opredeljenost, (ne)določljivost problema – in lastnosti reševanja – (ne)definirane, (ne)sistemske rešitve – ter vpletenost deležnikov.

2.3 ZAMIŠLJANJE TRAJNOSTNIH PRIHODNOSTI

2.3.1 Pismenost za prihodnost	2.3.1.1 Na podlagi znanja, znanstvenih dognanj in vrednot trajnostnosti razume ter vrednoti možne, verjetne in želene trajnostne prihodnosti (scenarije). 2.3.1.2 Presoja dejanja, ki so potrebna za doseganje želene trajnostne prihodnosti.
2.3.2 Prilagodljivost	2.3.2.1 V prizadevanju za trajnostno prihodnost tvega in se kljub negotovostim prilagaja ter sprejema trajnostne odločitve za svoja dejanja.
2.3.3 Raziskovalno mišljenje	2.3.3.1 Pri načrtovanju in reševanju kompleksnih problemov/-atik trajnostnosti uporablja in povezuje znanja in metode različnih znanstvenih disciplin ter predlaga ustvarjalne in inovativne ideje in rešitve.

2.4 UKREPANJE ZA TRAJNOSTNOST

2.4.1 Politična angažiranost	2.4.1.1 Ob upoštevanju demokratičnih načel kritično vrednoti politike z vidika trajnostnosti ter sodeluje pri oblikovanju trajnostnih politik in prakse na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.4.2 Kolektivno ukrepanje	2.4.2.1 Pri prizadevanju in ukrepanju za trajnostnost upošteva demokratična načela in aktivno ter angažirano (konstruktivno) sodeluje z drugimi.
2.4.3 Individualna iniciativa	2.4.3.1 Se zaveda lastnega potenciala in odgovornosti za trajnostno delovanje in ukrepanje na individualni, kolektivni ter politični ravni.

3.1 DUŠEVNA DOBROBIT

3.1.1 Samozavedanje	3.1.1.1 Zaznava in prepoznavna lastno doživljanje (telesne občutke, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) ter lastno vedenje. 3.1.1.2 Skozi izkušnje razume povezanost različnih vidikov lastnega doživljanja (telesni občutki, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) v specifičnih situacijah (npr. ob doživljanju uspeha in neuspeha v učnih in socialnih situacijah).
3.1.2 Samouravnavanje	3.1.2.1 Uravnava lastno doživljanje in vedenje (npr. v stresnih učnih in socialnih situacijah). 3.1.2.2 Razvija samozaupanje in samospoštovanje. 3.1.2.3 Se učinkovito spoprijema z negotovostjo in kompleksnostjo. 3.1.2.4 Učinkovito upravlja, organizira čas učenja in prosti čas.
3.1.3 Postavljanje ciljev	3.1.3.1 Prepoznavna lastne interese, lastnosti, močna in šibka področja ter v skladu z njimi načrtuje kratkoročne in dolgoročne cilje (vezane na duševno, telesno, socialno in učno področje). 3.1.3.2 Spremlja doseganje in spreminjanje načrtovanih ciljev. 3.1.3.3 Razvija zavzetost in vztrajnost ter krepi zmožnosti odložitve nagrade.
3.1.4 Prožen način razmišljanja	3.1.4.1 Razvija osebno prožnost, razvojno miselno naravnost, radovednost, optimizem in ustvarjalnost. 3.1.4.2 Učinkovito se spoprijema s problemskimi situacijami, ki zahtevajo proaktivno miselno naravnost.
3.1.5 Odgovornost in avtonomija	3.1.5.1 Krepi odgovornost, avtonomijo in skrbi za osebno integriteto.

3.2 TELESNA DOBROBIT

3.2.1 Gibanje in sedenje	3.2.1.1 Razume pomen vsakodnevnega gibanja za zdravje in dobro počutje. 3.2.1.2 Razvija pozitiven odnos do gibanja. 3.2.1.3 Vključuje se v različne gibalne dejavnosti, tudi tiste, ki razbremenijo naporen vsakdan. 3.2.1.4 Razume škodljivosti dolgotrajnega sedenja, razvija navade za prekinitev in zmanjšanje sedenja.
3.2.2 Prehrana in prehranjevanje	3.2.2.1 Razume pomen uravnotežene prehrane. 3.2.2.2 Razvija navade zdravega prehranjevanja. 3.2.2.3 Oblikuje pozitiven odnos do hrane in prehranjevanja.
3.2.3 Sprostitev in počitek	3.2.3.1 Razume pomen počitka in sprostitve po miselnem ali telesnem naporu. 3.2.3.2 Spozna različne tehnike sproščanja in uporablja tiste, ki mu najbolj koristijo. 3.2.3.3 Razume pomen dobrih spalnih navad za učinkovito telesno in miselno delovanje ter ravnanje.
3.2.4 Varnost	3.2.4.1 Spozna različne zaščitne ukrepe za ohranjanje zdravja. 3.2.4.2 Ravna varno in odgovorno, pri čemer skrbi za ohranjanje zdravja sebe in drugih.
3.2.5 Preventiva pred različnimi oblikami zasvojenosti	3.2.5.1 Usvaja znanje o oblikah in stopnjah zasvojenosti ter o strategijah, kako se jim izogniti oz. jih preprečiti z zdravim življenjskim slogom.

3.3 SOCIALNA DOBROBIT

3.3.1 Socialno zavedanje in zavedanje raznolikosti	3.3.1.1 Ozavešča lastno doživljanje in vedenje v odnosih z drugimi. 3.3.1.2 Zaveda se in prepoznava raznolikosti v ožjem (oddelek, vrstniki, družina) in širšem okolju (šola, lokalna skupnost, družba).
3.3.2 Komunikacijske spretnosti	3.3.2.1 Razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja interesa in skrbi za druge.
3.3.3 Sodelovanje in reševanje konfliktov	3.3.3.1 Konstruktivno sodeluje v različnih vrstah odnosov na različnih področjih. 3.3.3.2 Krepi sodelovalne veščine, spretnosti vzpostavljanja in vzdrževanja kakovostnih odnosov v oddelku, družini, šoli, širši skupnosti, temelječih na spoštljivem in asertivnem komuniciranju ter enakopravnosti.
3.3.4 Empatija	3.3.4.1 Krepi zmožnosti razumevanja in prevzemanja perspektive drugega. 3.3.4.2 Prepoznavna meje med doživljanjem sebe in drugega. 3.3.4.3 Uravnava lastno vedenje v odnosih, upoštevajoč več perspektiv hkrati.
3.3.5 Prosocialno vedenje	3.3.5.1 Krepi prepoznavanje in zavedanje potrebe po nudenju pomoči drugim. 3.3.5.2 Prepoznavna lastne potrebe po pomoči in strategije iskanja pomoči. 3.3.5.3 Krepi družbeno odgovornost.

4 /// DIGITALNA KOMPETENTNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

4.1 INFORMACIJSKA IN PODATKOVNA PISMENOST

4.1.1 Brskanje, iskanje in filtriranje podatkov, informacij ter digitalnih vsebin	4.1.1.1 Izraža informacijske potrebe, išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja.
4.1.2 Vrednotenje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.2.1 Analizira, primerja in kritično vrednoti verodostojnost in zanesljivost podatkov, informacij in digitalnih vsebin.
4.1.3 Upravljanje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.3.1 Podatke zbira, obdeluje, prikazuje in shranjuje na najustreznejša mesta (trdi disk, oblak, USB itd.), tako da jih zna kasneje tudi najti.

4.2 KOMUNIKACIJA IN SODELOVANJE

4.2.1 Interakcija z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.1.1 Sporazumeva se z uporabo različnih digitalnih tehnologij in razume ustrezna sredstva komunikacije v danih okoliščinah.
4.2.2 Deljenje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.2.1 Deli podatke, informacije in digitalne vsebine z drugimi z uporabo ustreznih digitalnih tehnologij. Deluje v vlogi posrednika in je seznanjen s praksami navajanja virov ter avtorstva.
4.2.3 Državljsko udejstvovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.3.1 Išče in uporablja portale za udejstvovanje v družbi. Poišče skupine, ki zastopajo njegove interese, s pomočjo katerih lahko aktivno daje predloge za spremembe.
4.2.4 Sodelovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.4.1 Z digitalnimi orodji soustvarja skupno vsebino in se zavzema za krepitev sodelovanja med člani.
4.2.5 Spletni bonton	4.2.5.1 Pri uporabi digitalnih tehnologij in omrežij prilagaja svoje vedenje pričakovanjem ter pravilom, ki veljajo v določeni skupini.
4.2.6 Upravljanje digitalne identitete	4.2.6.1 Ustvari eno ali več digitalnih identitet in z njimi upravlja, skrbi za varovanje lastnega ugleda ter za ravnanje s podatki, ki nastanejo z uporabo številnih digitalnih orodij in storitev v različnih digitalnih okoljih.

4.3 USTVARJANJE DIGITALNIH VSEBIN

4.3.1 Razvoj digitalnih vsebin	4.3.1.1 Ustvarja in ureja digitalne vsebine v različnih formatih.
4.3.2 Umeščanje in poustvarjanje digitalnih vsebin	4.3.2.1 Digitalne vsebine obogati z dodajanjem slik, glasbe, videoposnetkov, vizualnih efektov idr.
4.3.3 Avtorske pravice in licence	4.3.3.1 Pozna licence in avtorske pravice. Spoštuje pravice avtorjev in jih ustrezno citira.
4.3.4 Programiranje	4.3.4.1 Zna ustvariti algoritem za rešitev enostavnega problema. Zna odpraviti preproste napake v programu.

4.4 VARNOST

4.4.1 Varovanje naprav	4.4.1.1 Deluje samozaščitno; svoje naprave zaščiti z ustreznimi gesli, programsko opremo in varnim ravnanjem, jih ne pušča brez nadzora v javnih prostorih idr.
4.4.2 Varovanje osebnih podatkov in zasebnosti	4.4.2.1 Varuje osebne podatke in podatke drugih ter prepoznava zaupanja vredne ponudnike digitalnih storitev.
4.4.3 Varovanje zdravja in dobrobiti	4.4.3.1 Digitalno tehnologijo uporablja uravnoteženo, skrbi za dobro telesno in duševno dobrobit ter se izogiba negativnim vplivom digitalnih medijev.
4.4.4 Varovanje okolja	4.4.4.1 Zaveda se vplivov digitalnih tehnologij in njihove uporabe na okolje.

4.5 REŠEVANJE PROBLEMOV

4.5.1 Reševanje tehničnih težav	4.5.1.1 Prepozna tehnične težave pri delu z napravami ali digitalnimi okolji ter jih rešuje.
4.5.2 Prepoznavanje potreb in opredelitev tehnoloških odzivov	4.5.2.1 Prepoznava in ocenjuje potrebe, izbira ter uporablja digitalna orodja in jih prilagaja lastnim potrebam.
4.5.3 Ustvarjalna uporaba digitalne tehnologije	4.5.3.1 S pomočjo digitalne tehnologije ustvarja rešitve in novosti v postopkih ter izdelkih.
4.5.4 Prepoznavanje vrzeli v digitalnih kompetencah	4.5.4.1 Prepozna vrzeli v svojih digitalnih kompetencah, jih po potrebi izboljšuje in dopolnjuje ter pri tem podpira tudi druge.

5.1 ZAMISLI IN PRILOŽNOSTI

5.1.1 Odkrivanje priložnosti	5.1.1.1 Prepoznavava avtentične izzive kot priložnosti za ustvarjanje vrednost zase in za druge.
5.1.2 Ustvarjalnost in inovativnost	5.1.2.1 Pri reševanju izzivov na ustvarjalen način uporablja znanje in izkušnje za ustvarjanju boljših rešitev.
	5.1.2.2 Pripravi nabor možnih rešitev izziva, pri čemer stremi k oblikovanju vrednosti za druge.
5.1.3 Vizija	5.1.3.1 Oblikuje vizijo prihodnosti, ki vključuje odgovore na vprašanja, kaj namerava početi v prihodnosti, kakšen želi postati in kakšno skupnost želi sooblikovati.
5.1.4 Vrednotenje zamisli	5.1.4.1 Vrednoti rešitve ob upoštevanju kriterijev po načelu ustvarjanja dobrobiti za druge in izbere ustrezno rešitev.
5.1.5 Etično in trajnostno razmišljanje	5.1.5.1 Prepozna in ovrednoti vpliv svojih odločitev ter ravnanj na skupnost in okolje.

5.2 VIRI

5.2.1 Samozavedanje in samoučinkovitost	5.2.1.1 Prepozna svoje želje, močna in šibka področja ter zaupa, da lahko pozitivno vpliva na ljudi in situacije.
5.2.2 Motiviranost in vztrajnost	5.2.2.1 Je pozitivno naravnani, samozavesten in osredotočen na proces reševanja izziva.
	5.2.2.2 Vztraja pri opravljanju kompleksnejših nalog.
5.2.3 Vključevanje virov	5.2.3.1 Pridobi podatke in sredstva (materialna, nematerialna in digitalna), potrebne za prehod od zamisli k dejanjem, s katerimi odgovorno in učinkovito upravlja, pri čemer upošteva učinkovito izrabo lastnega časa in finančnih sredstev.
5.2.4 Vključevanje človeških virov	5.2.4.1 Spodbuja in motivira druge pri reševanju skupnih nalog.
	5.2.4.2 Poišče ustrezno pomoč posameznika (npr. vrstnika, učitelja, strokovnjak itd.) ali strokovne skupnosti.
	5.2.4.3 Razvije spretnosti za učinkovito komunikacijo, pogajanje, vodenje, ki so potrebne za doseganje rezultatov.
5.2.5 Finančna pismenost	5.2.5.1 V različnih življenjskih situacijah prepozna in rešuje finančne izzive (viri finančnih sredstev, skrb za denar, poslovanje npr. z banko, zavarovalnico ter drugimi finančnimi institucijami, ocena potrebnih sredstev, tveganj in odločitev o zadolževanju ter naložbi, varčevanju).
	5.2.5.2 Sprejema odgovorne finančne odločitve za doseganje blaginje (osebne in za skupnost).
	5.2.5.3 Pridobiva ustrezno znanje na področju finančne pismenosti za kakovostno vsakdanje in poklicno življenje.

5.3 K DEJANJEM

5.3.1 Prevzemanje pobude	5.3.1.1 Spodbuja in sodeluje pri reševanju izzivov, pri čemer prevzema individualno in skupinsko odgovornost.
5.3.2 Načrtovanje in upravljanje	5.3.2.1 V procesu reševanja problemov si zastavlja kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne cilje, opredeli prednostne naloge in pripravi načrt.
	5.3.2.2 Prilagaja se nepredvidenim spremembam.
5.3.3 Obvladovanje negotovosti, dvoumnosti in tveganja	5.3.3.1 Na nepredvidene situacije se odziva s pozitivno naravnanoostjo in ciljem, da jih uspešno razreši.
	5.3.3.2 Pri odločitvah primerja in analizira različne informacije, da zmanjša negotovost, dvoumnost in tveganja.
5.3.4 Sodelovanje	5.3.4.1 Sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami.
	5.3.4.2 Morebitne spore rešuje na konstruktiven način in po potrebi sklepa kompromise.
5.3.5 Izkusveno učenje	5.3.5.1 Z reševanjem izzivov pridobiva nove izkušnje in jih upošteva pri sprejemanju nadaljnjih odločitev.
	5.3.5.2 Presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepozna priložnosti za nadaljnje učenje.
	5.3.5.3 Prepozna priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih situacijah.
	5.3.5.4 Povratne informacije uporabi za nadaljnji razvoj podjetnostne kompetence.